

MIROVINSKA REFORMA

Umirovljenici i radnici na koljenima?

Sindikat umirovljenika zabrinut je novom mirovinskom reformom i očekuje zajednički odgovor svih umirovljeničkih udruga i radničkih sindikata

1. JAVNA RASPRAVA: Rad na novoj mirovinskoj reformi, 13-toj od osnutka Republike Hrvatske, nije utemeljen na ozbiljnim analizama i studijama te simulacijama posljedica, već je vođen u duhu predlaganja iz rukava. Rasprava o mogućim izmjenama mirovinskog zakona te zakonskim rješenjima vođena je Nacionalnom vijeću za umirovljenike i starije osobe u više navrata, no postignuti dogovori su jednostrano mijenjani pri prezentacijama u javnosti. Umirovljeničke udruge nisu tretirane kao partneri i suradnici, već kao strana koju se zaobilazi u nalaženju rješenja i čiji se prijedlozi ne uvažavaju. Teze o sadržaju propisa i Obrazac iskaza o procjeni učinaka propisa, postavljeni na web stranicu Ministarstva rada i mirovinskog sustava radi savjetovanja, odnosno prethodne javne rasprave - nisu ispunili svoju svrhu jer su bili nomotehnički nerazumljivi, nekonkretni i nekorektni, a što je vidljivo i iz rijetkih komentara. Sama javna rasprava je otvorena u četvrtak uvečer 3. listopada, postavljanjem Nacrta Prijedloga Zakona o mirovinskom osiguranju na web stranicu, te je naglašeno kako će se voditi na rečenoj stranici rasprava.mrms.hr u trajanju od 15 dana, od 3. listopada do 18. listopada 2013. godine. Takav je rok neprihvatljivo kratak, jer kad se odbiju vikendi i blagdani, traje praktički tjedan dana. O ozbiljnim sistemskim zakonima je nemoguće kvalitetno raspravljati u tako kratkom vremenskom razdoblju. Obrazloženje kako se rasprava vodi cijelo ljeto, i to prezentacijama u raznim gradovima, teško je ozbiljno komentirati.

2. ZAKON O JAVNOM MIROVINSKOM OSIGURANJU: Kako je Zakon o mirovinskom osiguranju zapravo „slijednik“ zakonske regulative o obveznom javnom osiguranju, dok se u raspravu uvode posebni zakoni o obveznom mirovinskim fondovima (drugog stupa), o dobrovoljnim mirovinskim fondovima i mirovinskim osiguravajućim društvima, to je neophodno „očistiti“ Nacrt prijedloga ovog Zakona od svega što nije isključivo vezano uz prvi stup međugeneracijske solidarnosti i obvezno javno mirovinsko osiguranje. To podrazumijeva promjenu definicije osnovne mirovine, kao i brisanje cjelokupne regulative u vezi drugog stupa, jer u protivnom zakon nije konzis-

tentan i logičan, a k tome prejudicira model mirovinske štednje u drugom stupu. Sindikat umirovljenika Hrvatske nikako nije suglasan s postojećim modelom obvezatne kapitalizirane štednje, te očekuje da će se, odvojeno od ovog zakona, povesti prethodna javna rasprava o drugom stupu i drugim oblicima dodatne mirovinske štednje i osiguranja. Neshvatljivo je, također, da se Prijedlogom zakona propisuje kako se „dodatak od 27%“ vraća u drugi stup kako bi svi bili izjednačeni, jer to znači oduzimanje uštedenog novca u prvom javnom stupu u korist privatnih fondova u efektivnom vlasništvu banaka, a zbog prikrivanja neuspješnosti samog modela drugog stupa.

Sindikat umirovljenika Hrvatske nikako nije suglasan s postojećim modelom obvezatne kapitalizirane štednje, te očekuje da će se, odvojeno od ovog zakona, povesti javna rasprava o drugom stupu i drugim oblicima dodatne mirovinske štednje i osiguranja. U protivnom daljnje inzistiranje na postojećem modelu drugog stupa u ovakvoj ekonomskoj situaciji, kada pada broj osiguranika, kada će sljedeće godine i prvi stup uplaćivati tek 20% osiguranika, neminovan je pad prihoda za prvi stup najmanje od 7 milijardi kuna na godišnjoj razini. Taj iznos je direktan atak na proračun i daljnje zaduživanje države.

Neshvatljivo je da se Prijedlogom zakona propisuje kako se „dodatak od 27%“ vraća u drugi stup kako bi svi bili izjednačeni!? To nije izjednačavanje nego opet terećenje I. mirovinskog stupa. Povrat od 27% mogu dobiti oni koji su izdvajali samo za prvi mirovinski stup. Svi osiguranici koji su počeli raditi od 2002. godine ne mogu imati ta prava.

Nastavak na 3. stranici

U OVOM BROJU:

Vodič HZZO-a...info.HZMO... Ukinuti drugi stup...Energetsko siromaštvo

Koordinacija umirovljeničkih udruga i zajednica Hrvatske

Jačati vaninstitucionalne usluge za starije

U utorak 24. rujna održana je 33. sjednica Koordinacije umirovljeničkih udruga i zajednica Hrvatske, s bogatim dnevnim redom, uz puno sudjelovanje predstavnika Sindikata umirovljenika Hrvatske, Matice umirovljenika Hrvatske te drugih udruga i zajednica. Prvo je raspravljeno o situaciji s povećanjem (ali i smanjenjem - za neke kategorije) cijene police dopunskog zdravstvenog osiguranja pri čemu je dogovoreno da se uputi inicijativa za povećanje imovinskog cenzusa za oslobađanje od plaćanja dopunskog osiguranja svim relevantnim adresama. Dogovoreno je također da se vezano uz primjenu Konvencije br. 102 Međunarodne organizacije rada zatraži od budimpeštanskog ureda MOR-a pojašnjenje u vezi metodologije izračuna, jer Koordinacija izražava bojazan da se rečena konvencija u Hrvatskoj krši, pošto udjel prosječne mirovine u prosječnoj neto plaći često pada ispod 40 posto.

Posebna tema rasprave bila je problematika domova umirovljenika, osobito vezano uz recentno povećanje cijena smještaja, a uvodnu je riječ dala Biserka Budigam, predsjednica Odbora za zdravstvena i socijalna pitanja SUH-a ukratko je iznijela podatke o tome da na području grada Zagreba ima 11 domova za starije i nemoćne osobe.

Cijene smještaja bile su od 1500 kn za višekrevetne sobe do 2500 kn za jednokrevetne sobe. Domovi su sada poskupili 20% što znači da će biti od 1800 kn do 3000 kn. Kvaliteta usluga je na vrlo visokom stručnom nivou.

Zbog toga i relativno pristupačnih cijena vrlo je veliko zanimanje naših umirovljenika za smještaj u upravo ove domove, pa je prosječna dužina čekanja više od 5 godina, a u nekima i do 10 godina za jednokrevetne sobe. Smještajnih kapaciteta ima dovoljno u privatnim domovima (22) i u obiteljskim (23), ali cijene su najmanje dvostruko više nego u ovima u vlasništvu grada, a nadzor je vrlo slab pa su i usluge manje kvalitetne. Predlažemo da se djelomično sufinancira smještaj u privatne domove kako bi se smanjile liste čekanja, a da se organizira i kontrola civilnih udruga (stručnjaka) kako bi se ujednačili i uvjeti boravka u njima. Jedna od najnovijih smjernica i u europskim zemljama je kvalitetno organiziranje pomoći i njege u kući starijim osobama, jer za stare je ljude najbolje da što duže budu u vlastitom domu, dakle oblici vaninstitucionalne skrbi.

Raspravljeno je i o pitanju statističkog praćenja kretanja mirovina, te je odlučeno da se uputi upozorenje Nacionalnom vijeću za umirovljenike i starije osobe.

Povećati cenzus za dopunsko zdravstveno osiguranje

Koordinacija umirovljeničkih udruga i zajednica Hrvatske uputila je 30. rujna inicijativu za povećanje osobnog cenzusa Ministarstvu rada i mirovinskog sustava, Nacionalnom vijeću za umirovljenike i starije osobe, te Ministarstvu financija i Ministarstvu zdravlja. Naime dosadašnji cenzus po članu obitelji iznosi 1.516,32 kuna, as za samca 1.939,39 kuna, a uvedeni su još 2004. godine i ne odgovaraju realnim veličinama u društvu. Predlaže se da se po hitnom postupku to pitanje stavi na dnevni red Vijeća te da se na raspravu pozovu i ministri financija i zdravstva. Naime, prijedlog je Koordinacije da se cenzus utvrdi sukladno tzv. liniji siromaštva za 2011. godinu koju primjenjuje Ministarstvo socijalne politike i mladih: 1.850 kuna za člana obitelji, odnosno 2.200 kuna za samca.

9. SJEDNICA NACIONALNOG VIJEĆA ZA UMIROVLJENIKE I STARIJE OSOBE

O mirovinskoj reformi - bez rasprave

U petak, 11. listopada na 9. sjednici Nacionalnog vijeća za umirovljenike i starije osobe debitirao je novi predsjednik Vijeća Ante Gavranović, a na dnevnom je redu trebala biti rasprava o Nacrtu Prijedloga zakon o mirovinskom osiguranju. Na žalost, te rasprave i nije bilo, jer je predstavnik Koordinacije umirovljeničkih udruga, sukladno raspravi od istoga dana, pokušao predstaviti neke zajedničke grupe primjedbi, no uz neposredne komentare ministra Miranda Mršića i njegove „mirovinske“ pomoćnice Mirjane Radenović, izlagatelj se nije najbolje snašao. Tako je predstavica Sindikata umirovljenika Hrvat-

ske najavila kako će ta organizacija, ukoliko se ne dogovori zajedničke primjedbe, uputiti svoje primjedbe i prijedloge izmjena Ministarstvu rada i mirovinskog sustava kao predlagatelju Zakona, Nacionalnom vijeću te i na web stranice Ministarstva.

RADNA SKUPINA ZA STRATEGIJU SOCIJALNE SKRBI ZA STARIJE Predsjednica SUH-a u radnoj skupini

9. listopada 2013. godine u Ministarstvu socijalne politike i mladih, održan je prvi sastanak Radne skupine za izradu Strategije socijalne skrbi za starije osobe u Republici Hrvatskoj, u čiji je sastav imenovana i predsjednica SUH-a Jasna Petrović, a sastanak je vodila pomoćnica ministrice mr.sc. Iva Prpić. Nakon vrlo preglednih uvodnih iz-

laganja u raspravi su naglašeni slijedeći problemi i prijedlozi: potreba definiranja smjera razvoja institucionalnog smještaja i vaninstitucionalnih usluga, pitanje civilnog nadzora, subvencioniranje osobama a ne institucijama - što bi uključilo i privatne domove; problem povezanosti malih sredina s većim gradovima te problem dostupnosti sanitetskog prijevoza iz socijalne ustanove do zdravstvene ustanove; prijedlog promjene strategije u multidisciplinarni pristup; produljenje roka za izradu i provedbe mjera iz Strategije; potreba za razvojem lepeze usluga za osobe sa manjim primanjima i one sa većim; senzibilizacija javnosti o potrebama starijih osoba; standardizacija, transparentnost te nadzor nad pružanjem usluga. Do kraja godine Strategija mora biti dovršena, a svaki korak ka sistematizaciji i strateškom planiranju, makar i suviše sužen, dobar je korak.

Umirovljenici i radnici na koljenima?

Nastavak s 1. stranice

3. POVEĆANJE DOBI ZA UMIROVLJENJE: Kako oko podizanja dobi za umirovljenje na 67 godina nije postignuta suglasnost sa socijalnim partnerima i umirovljeničkim udrugama, te i javnim mnijenjem, Sindikat umirovljenika Hrvatske traži da se iz svih članaka gdje se izrijeком povećava dob na 67 godina, kao i u svim člancima gdje se temeljem tako predviđenog povećanja (koje bi trebalo započeti tek 1.1.2031. godine) uglavljaju druga posredna povećanja dobi (npr. članak 45, 180. itd.) - izbriše promjene uvjeta dobi, jer će se o nečemu što bi prijelaznom primjenom trebalo započeti tek 1.1.2031. godine moći argumentirano raspravljati kad se steknu barem minimalni uvjeti (očekivana životna dob!) i utemelji na ozbiljnim analizama (očekivano posljedično povećanje broja invalida!). K tome u ovom trenutku očekivana životna dob žena je za oko 3 godine kraća od prosječne u EU. Obrazloženje predlagatelja kako će 2030. Hrvatskoj nedostajati 100.000 zaposlenika, te se ovaj zakon piše za to vrijeme, je nerazumljivo, obzirom na stopu nezaposlenosti mladih koja je dosegla 40 posto (drugo mjesto u EU).

4. RODNA OSJETLJIVOST ZAKONA: Sindikat umirovljenika Hrvatske upozorava kako nije postignuta potrebna rodna osjetljivost u pisanju zakona, već su čak zanemarene dosegnute odredbe, te traži da se npr. u članku 34. obvezno naznači i uvjet radnog staža za žene (od 1.1.2014. - 37 godina!), s prijelaznim promjenama u postojećem razdoblju. Tumačenje kako to nije sukladno europskoj praksi ili željama Međunarodnog monetarnog fonda - nepotrebno je komentirati.

Također se predlagatelj Zakona nije vodio ozbiljnim analizama koje bi neoborivo pokazale kako je potrebno uvesti, poput drugih europskih zemalja, više redistributivnih mjera te priznavanja neplaćene skrbi za djecu, invalide i stare (tzv. crediting). Prijedlog: da se majkama za svako dijete smanji dobnog granica za odlazak u starosnu i prijevremenu starosnu mirovinu (1 dijete/1 godina), sukladno europskoj praksi, a i zbog zabrinjavajuće demografske slike Hrvatske.

5. SAMOSTALNI UVJET RADNOG STAŽA: Unatoč postignutom dogovoru da se 41 godina radnog staža za muškarce,

Zašto tražimo da Zakon o mirovinskom osiguranju bude u potpunosti Zakon o obveznom javnom mirovinskom osiguranju

1. Jer je javni mirovinski stup temelj socijalne sigurnosti u starosti.
2. Jer je iz mirovinskog doprinosa već oteto 5 posto za drugi mirovinski stup kojim upravljaju banke kao vlasnici.
3. Jer se sada iz javnog stupa otima i dodatak na mirovinu i za one koji štede u drugom stupu, te se time prikriva neuspješnost poslovanja drugog stupa.
4. Jer osnovna mirovina treba biti izračunata na osnovi opće formule, a mirovina iz drugog stupa treba biti dodatak.
5. Jer treba ojačati unutarnju solidarnost i redistributivne mjere za one koji su kažnjeni na tržištu rada.

- Hoće li se u mirovinu sa 67 godina
- 41 godina staža - nova prevara umirovljenika
- Zadržana i švicarska formula
- Otimčina mirovinskog dodatka za drugi stup
- Trostruko kažnjavanje prijevremenih mirovina
- Zakon bez rodne osjetljivosti
- Individualizacija rizika starosti?
- Mirovinski doprinos i dalje plaćaju samo radnici
- Zakon bez javne rasprave

a odgovarajuća sukladno prijelaznom razdoblju za izjednačenje - za žene (37 godina!), uvedu kao samostalni uvjet radnog staža za ostvarivanje pune starosne mirovine, to nije učinjeno. Sindikat umirovljenika Hrvatske stoga traži da se izbriše dodatno uglavljen uvjet dobi od 60 godina, jer se time promašuje osnovna svrha uvođenja takve mogućnosti za odumiruću kategoriju onih koji dosežu punu karijeru.

6. USKLAĐIVANJE MIROVINA: Sindikat umirovljenika Hrvatske upozorava predlagatelja Zakona kako je neprekidno javno izjavljivao postignutu suglasnost s umirovljeničkim udrugama o ukidanju tzv. švicarske formule. U posljednji trenutak u ovaj Nacrt predlagatelj unosi elemente švicarske formule, te je stoga potrebno izvršiti korekciju članka 88. na način da se u potpunosti primijeni varijabilna formula u omjeru od 70:30, u korist povoljnijeg faktora.

7. PRAVO RADA UMIROVLJENIKA: Protivimo se stvaranju povlaštenih kategorija starosnih umirovljenika kojima bi se omogućilo zadržavanje pune mirovine za slučaj da se zaposle i s jednim satom manje od punog radnog vremena. Također, protivimo se diskriminaciji prijevremenih starosnih umirovljenika, kojima se jedinima, iako su već trajno penalizirani zbog svoje dobi te imaju više godina staža i uplaćenih doprinosa od drugih kategorija umirovljenika, ne bi omogućilo zadržavanje mirovine. Istodobno, invalidskim umirovljenicima omogućio bi se rad uz zadržavanje mirovine, što je apsolutno nelogično. Od predlagatelja Zakona se traži da izvrši izjednačavanje prava starosnih i prijevremenih starosnih umirovljenika, a ograniči prava invalidskih umirovljenika na rad. Također, traži se ograničavanje rada na određen broj sati ili na visinu mjesečne zarade do koje se ne oporezuje dohodak, a preko je plaćaju puni doprinosi i porezi.

8. PREKARNI RAD: Sukladno fleksibilizaciji radnih propisa te promjenama na tržištu rada traži se da se u članku 27., stavak 1, omogućiti da se radni staž u punom trajanju (tamo gdje je propisan uvjet radnog staža) prizna svim zaposlenima u nepunom radnom vremenu u trajanju od najmanje trećine ili polovice (moguće raspraviti) punog radnog vremena. Naime, u uvjetima rada na određeno kad više od 90 posto novozaposlenih dobiva samo ugovore na određeno, rastućeg agencijskog rada i outsourcinga, privremenog i povremenog rada, vaučer rada i sl., potrebno je zaštititi mlade radnike od nemogućnosti ispunjavanja zakonske odredbe o visini staža. Razumljivo, njihove mirovine bi i dalje bile neposredno vezane za stvarno uplaćene doprinose.

TRAŽIMO UKIDANJE DRUGOG MIROVINSKOG STUPA:

Drugi stup ruši ukupni mirovinski sustav

Sindikat umirovljenika Hrvatske zagovara hitno ukidanje postojećeg drugog stupa, povrat akumuliranih sredstava (54 milijarde kuna) u prvi javni mirovinski stup, te postupno uvođenje profesionalnog modela mirovinske štednje zajedničkim prinosima zaposlenih i poslodavaca - poruka je Vladi RH od Predsjedništva Sindikata umirovljenika Hrvatske s 10. sjednice - stoji u priopćenju koje je upućeno javnosti.

Sadašnji umirovljenici, a s obzirom na trend i oni koji će to uskoro postati, moraju strepiti za svoje mirovine samo zato što je u određenom trenutku odlučeno da se više neće izdvajati 20 nego 15 posto u mirovinski fond, što je jedna četvrtina mirovinskih sredstava blokirana u dugoročnoj i rizičnoj privatnoj štednji, a istovremeno se država zadužuje uz vrlo visoke kamate kako bi održala socijalni mir u populaciji najstarijih. I sve se to dešava u vremenu kada umirovljenici uzdržavaju svoju odraslu djecu bez posla ili zaposlenu na minimalne plaće ili vaučere. Takav **podrezani javni stup trebao bi nastaviti financirati još godinama sve umirovljenike**, dok ne počnu stizati prinosi iz drugog stupa (prva veća grupa očekuje prinos tek od 2025. na dalje!). Do tada sami osiguranici i država trebaju snositi ogromne tranzicijske i administrativne troškove, a to je **previsok teret za javne financije**.

I još nešto od osobite važnosti: u istupima različitih „stručnjaka“ interesnih skupina, a posebno državnih činovnika, stalno se katastrofično naglašava kako se za mirovine isplaćuje 35,5 milijardi kuna, a da se od doprinosa ubere samo 19,5 milijardi kuna godišnje, no pri tom navode samo doprinose za prvi stup. Uz pretpostavku da su svi osiguranici u prvom stupu i da su svi obveznici redovito uplatili svoje doprinose za mirovinsko osiguranje, **na temelju broja osiguranika i bruto plaće za lipanj 2013. godine, osiguralo bi se 28,10 milijardi kuna, što bi bilo posve dovoljno za isplatu svih mirovina stečenih na temelju rada** (bez mirovina prema posebnim propisima).

Uvođenje drugog stupa u vremenu blagostanja i ekonomskog uzleta bilo bi korisno kao dodatak mirovini. **U vremenu krize i stagnacije, ovakav drugi stup postaje poguban i skup, postaje rušitelj kompletnog mirovinskog sustava, ali i jedan od uzroka nestabilnosti ukupnih državnih financija. Stoga Sindikat umirovljenika Hrvatske zagovara hitno ukidanje postojećeg drugog stupa, povrat akumuliranih sredstava (54 milijarde kuna) u prvi javni mirovinski stup, te postupno uvođenje profesionalnog modela mirovinske štednje zajedničkim prinosima zaposlenih i poslodavaca.**

Konačno treba ispravno informirati hrvatsku javnost kako je hrvatski model zapravo model Svjetske banke koji je, pod ucjenom ishoda kredita i potpora međunarodnih financijskih institucija, prihvaćen samo u europskim bivšim socijalističkim zemljama i praktički je nepoznat Zapadnoj Europi. Njihovi modeli drugog stupa su u pravilu dobrovoljni, iako ima i obvezatnih (Danska, Nizozemska, Švedska), no to su takozvani **profesionalni mirovinski sustavi**. Najveći dio mirovine zapadnoeuropskih umirovljenika i dalje se podmiruje iz javnih mirovinskih stupova ili proračuna, ali s trendom jačanja dodatnih stupova.

Slučaj Poljske i drugih

Kad je riječ o drugom stupu Svjetske banke, treba otvoreno reći hrvatskim građanima kako su ove godine u rujnu i

Poljaci, nakon Mađara i Slovaka, odlučili ukinuti model drugog stupa individualne kapitalizirane štednje omogućivši prijelaz svima koji to žele u prvi javni mirovinski stup međugeneracijske solidarnosti, dok su **sve druge zemlje znatno reducirale doprinose**, s izuzetkom Hrvatske i Bugarske (obije oko 5 posto). Točnije, Poljska je prvo 2011. snizila doprinose sa 7,3 na 2,3 posto, da bi ovih dana otvorila tromjesečno razdoblje za izjašnjavanje o prijelazu u prvi stup. Mađarska je nakon početnog doprinosa od 9 posto prije dvije godine ukinula drugi stup. Slovačka je također započela s 9 posto, da bi prošle godine smanjila doprinos na 4 posto te omogućila (po treći put) prijelaz u prvi stup. Češka i Slovenija prihvatile su samo dobrovoljni drugi stup mirovinske štednje, dok su sve baltičke zemlje snizile doprinose (Estonija na 4, Letonija na 2, a Litva na 3 posto), dok se u Rumunjskoj nakon višegodišnje zamrznutosti na 2 posto, povećava za 0,5 posto godišnje.

Drugi stup se **nije pokazao rješenjem** za probleme koji nastaju za sustave državnih (javnih) mirovina zbog demografskih promjena, sporog gospodarskog rasta i velike nezaposlenosti, već promašajem iskrojenim u financijskim laboratorijima. I, što je najvažnije, **takav drugi stup je iskazao previsoke tranzicijske troškove** (Poljska bi, da nije izabrala ukidanje, za to izdvajala 2% bruto društvenog proizvoda sve do 2050.!), a hrvatski se tranzicijski trošak procjenjuje na pet milijardi kuna godišnje. **Administrativni troškovi „pojedu“ čak 20% vrijednosti prinosa** kroz 40 godina očekivane mirovinske štednje u drugom stupu.

Drugi stup je bez društvene odgovornosti i transparentnosti

Važno je naglasiti da prvi stup ima obvezu pokriti i određene socijalne rizike (najniža mirovina, invalidska i obiteljska mirovine), a ti se **socijalni rizici sada prevladavaju isključivo na prvi stup, dok drugi stup nema elemenata solidarnosti i socijalne redistribucije**.

Nadalje, drugi stup ima **visok rizik nedostatnog prinosa**, kao posljedice gospodarskog stanja, slabe razvijenosti tržišta kapitala, inflacije te rizika lošeg upravljanja (nesposobnost ili prijevara). Tko će, primjerice, nadomjestiti gubitak od desetaka milijuna radničkih mirovinskih kuna uložениh samo lani u spašavanje propale Centar banke? Hoće li i za to fond menadžerima podići svoje stimulacije i nagrade?

Tu je i **problem prijenosa tereta rizika isključivo na leđa pojedince**, dok u većini zapadnih profesionalnih mirovinskih modela rizik široko dijele radnici, vlasnici dionica, porezni obveznici. Zbog toga je drugi stup **nepovoljan za radnike s primanjima nižima od prosjeka, za žene, zaposlene na povremenim i prekratkim poslovima**. U Hrvatskoj zapravo nema nikak-

i pretežak je teret za javni proračun

vog jamstva prinosa, kakav postoji u dosta zemalja. Stoga ne iznenađuju prvi izračuni o bitno nižim mirovinama onih koji su izabrali oba stupa, zbog čega im je omogućen povratak samo u prvi stup, što je velika većina iskoristila. Sve projekcije, nadalje, ukazuju kako će mirovine koje se isplaćuju temeljem osiguranja u oba mirovinska stupa biti osjetno niže od mirovina koje se isplaćuju na osnovi sudjelovanja samo u prvom stupu.

Kako kod drugog stupa postoji **izrazit problem netranspa-**

rentnosti, te nesudjelovanja stvarnih vlasnika mirovinske štednje u odlučivanju i nadzoru, on je **u efektivnom vlasništvu banaka**, čime je **izložen političkim i bankarskim manipulacijama** (npr. banka ulaže mirovinsku u rizične dionice firme koja joj ne uspijeva uredno vraćati prethodne kreditne linije). Treba se riješiti mita da bi namjeravana diversifikacija štednje u drugom stupu na tri stupnja rizičnosti mogla osigurati veće prinose mirovina, jer se time povećava rizik od lošeg upravljanja i **casino ekonomije**.

Neuspjeli eksperiment treba okončati!

Piše: Ivo Marjanović, član Predsjedništva SUH-a

Gradanstvo je svakodnevno bombardirano različitim, često neproverenim podacima o mirovinskoj reformi, o budućnosti postojećih mirovina, o budućim umirovljenicima, koji se još mogu odlučiti da mirovinu koriste samo iz I. stupa, (a mogu iz I. i II. stupa) te o budućnosti umirovljenika poslije 2020. godine.

Sadašnji umirovljenici (iz sustava generacijske solidarnosti, I. stup) ugrožena su kategorija, jer dok su oni radili i izdvajali 20 % iz bruto plaće za korisnike tadašnjih mirovina, sadašnji osiguranici izdvajaju za mirovine 15 % za I. stup i 5 % za II. stup, koji ima karakter osobne kapitalizirane štednje s nasljednim karakterom.

Zašto sadašnji umirovljenici moraju strepiti za svoje mirovine samo zato što je netko odlučio da se više neće izdvajati 20 nego 15 % iz plaće?

Zašto se danas određuje obvezna štednja današnje generacije za neizvjesnu budućnost, u vremenu kada umirovljenici uzdržavaju svoju odraslu djecu bez posla, ali i zaposlenu, na minimalnoj plaći?

Postavlja se i pitanje kakva će biti mirovina onih koji danas rade za minimalnu plaću?

U istupima različitih „stručnjaka“ interesnih skupina, stalno se barata podacima prema trenutnim interesima i potrebama te se govori o ukupnim sredstvima za mirovine, ne ulazeći u njihovu strukturu. Stalna je mantra: „za mirovine se isplaćuje 35,5 milijarde kuna, a od doprinosa se ubere 19,5 milijardi kuna godišnje. Razlika je evidentna, ali uspoređuju se različite stvari.“

U rashodima, ili troškovima iskazanim u proračunu, u visini od 35,5 milijarde kuna su mirovine iz rada i na temelju rada, sukladno Zakonu o mirovinskom osiguranju te one isplaćene na temelju drugih zakona (tzv. povlaštene mirovine).

Povlaštene mirovine (15 kategorija za lipanj 2013.) iznose 8,1 milijardi kuna, s tim da za tri kategorije tih mirovina (djelatne vojne osobe, policijski službenici, branitelji i HVO) otpada 5,4 milijardi, a za ostale (12 kategorija) 2,6 milijardi kuna.

Odbitkom toga iznosa imamo 27,4 milijarde kuna potrebnih za isplatu godišnjih mirovina korisnika sukladno osnovnom Zakonu o mirovinskom osiguranju.

Iskazivani godišnji prihodi od doprinosa, u visini od 19,5 milijardi, nisu ukupni prihodi od doprinosa, nego samo prinosi od I. stupa.

Na temelju prosječnog broja osiguranika I.-VI. 2013. (1.450.000 podatak HZZ) i isplaćene bruto plaće za isto razdoblje u iznosu 8065 kuna po radniku (podatak DZS) i uz pretpostavku da su svi osiguranici u I. stupu i da su svi obveznici redovito uplatili svoje obveze za mirovinsko osiguranje - na temelju navedenog broja osiguranika i bruto plaće za lipanj 2013. godine, osiguralo bi se 28,1 milijardi kuna. To odgovara iznosu potrebnih za isplatu mirovina svih umirovljenika koji su mirovinu ostvarili iz rada i na temelju rada u oba mirovinska stupa.

Simulacija ubiranja doprinosa za I. i II. stup temeljena na prosječnoj plaći I.-VI. 2013. godine od 8065 kuna i broju osiguranika 1.450.000, obvezama uplata za I. i II. stup sukladno godinama starosti, te redovitoj uplati doprinosa za sve osiguranike sukladno zakonskim obvezama

pokazuje prihod: za I. mirovinski stup godišnji iznos doprinosa iznosi 20,6 milijardi kuna; za II. mirovinski stup godišnji iznos doprinosa iznosi 6,9 milijardi kuna. Ukupno za sve osiguranike godišnji iznos doprinosa je 27,5 milijardi kuna.

Broj korisnika mirovina u mjesec lipnju iznosio je 1.127.587 (bez branitelja DVO i PS te HVO). Isplaćena mirovina za lipanj iznosi 2206 kuna po osiguraniku što svedeno na godišnju razinu daje masu od 29,85 milijardi kuna. Sve isplaćene mirovine, ili barem najveći broj, isplaćene su iz I. stupa (prema informacijama koje imamo, gotovo svi osiguranici koji su bili u II. stupu zatražili su da im se mirovina utvrdi i isplaćuje po sustavu generacijske solidarnosti).

Iz podataka se može zaključiti da je isplaćena masa mirovina 29,85 milijardi, a da je ubrano doprinosa za I. mirovinski stup 21,90 milijardi kuna, iz čega proizlazi manjak prihoda 9,25 milijardi kuna, što se isplatilo iz budžeta novim zaduživanjem. Da se primjenjivao stari sustav manjak prihoda bio bi 2,35 milijardi.

Godišnji prirast novih umirovljenika u zadnjih 5 godina je 47 do 50 tisuća novih, a u isto vrijeme broj onih koji su izišli iz sustava mirovinskog osiguranja (zbog smrti) je 38 do 41 tisuću godišnje. To znači da je realni porast broja novih umirovljenika oko 9000 godišnje, što je novih 238 milijuna kuna godišnje.

Postoje mnogi uzroci poremećaja u mirovinskom sustavu, no primarni uzrok je uvođenje II. stupa obveznog mirovinskog osiguranja. Uvođenje II stupa u vremenu blagostanja i ekonomskog uzleta moguće je, kao dragovoljan i kao dodatak mirovini. U vremenu krize i stagnacije, II. stup postaje poguban i skup, postaje rušitelj kompletnog mirovinskog sustava, ali postaje i uzrok nestabilnosti ukupnih državnih financija.

Koja si država može priuštiti da na jednoj strani ima u štednji drugog stupa 54 milijarde kuna (koji usput podržava kroz nove prinose), a na drugoj strani se mora zaduživati kako bi održala sustav za ovaj broj umirovljenika.

Što činiti odnosno što se još može učiniti?

Ukinuti II. stup, a sredstva vratiti u državni proračun. Krajem lipnja 2013. godine mirovinska štednja II. stupa iznosila je 43,8 milijardi, zarada je 11,6 milijardi (ukupno 55,4 milijarde kuna). Taj iznos stabilizirao bi mirovinski sustav, otklonio mešetarenje sredstvima buduće generacije umirovljenika, potaknuo gospodarstvo i spriječio daljnja zaduživanja države.

Nadalje, prvi stup trebalo bi vratiti na 20 posto za sve osiguranike. Zatim, kod prvog zamjetnog oporavka gospodarstva i životnog standarda, povećati doprinose za mirovinsko osiguranje za 2 do 3 posto, kako bi u 5 do 10 godina mirovine dosegle 60 % plaće.

Kao temeljno opredjeljenje trebalo bi pokrenuti sve, i institucije i pojedinice, kako bi broj osiguranika dosegao 1,7 do 2 milijuna.

Konačno, treba hitno uvesti (ili vratiti), opći kolektivni ugovor na razini države kojim bi se utvrdili optimalni odnosi, prava i obveze nositelja. Taj ugovor bio bi baza za ostale kolektivne ugovore za djelatnosti i grane djelatnosti te društva s malim brojem zaposlenih i obrtnike.

UOČI NOVE MIROVINSKE REFORME

Tko i zašto manipulira mirovinskim statistikama?

Zašto na stranicama HZMO-a ne piše da 50 posto umirovljenika ima prosječnu mirovinu manju od 1.300 kuna?

Naslovljen na Nacionalno vijeće za umirovljenike i starije osobe, Ministarstvu rada i mirovinskog sustava 4. listopada upućen je dopis Koordinacije umirovljeničkih udruga u kojem se problematizira statističko praćenje mirovina. Na inicijativu Sindikata i Matice umirovljenika ostale članice Koordinacije su se suglasile da se upozori Nacionalno vijeće, kako se - ne slučajno - pred donošenje novog Zakona o mirovinskom sustavu, pokušavaju podmetnuti uljepšane brojke o kretanju mirovina iako podloge za to u stvarnosti nema.

Tako je sada u prvi plan na naslovnici Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje izbačen podatak o „prosječnoj starosnoj mirovini za 40 i više godina mirovinskog staža“ koja iznosi 3.298,94 kuna, a to je čak 60,13 posto prosječne plaće. Međutim, pregledavajući upravo podatke iz službenih izvora vidi se da svega 12,7 posto umirovljenika ima starosnu mirovinu sa 40 i više godina staža. Drugim riječima, u ovom podatku, na kojem navodno inzistira Europa, nije uključeno čak 87,3 posto umirovljenika. Čemu onda služi taj podatak i kome može koristiti za bilo kakvo stvaranje slike o kretanju mirovina u Hrvatskoj?

No, HZMO je, inače u svom mjesečnom izvješću o kretanju mirovina, korektno objavio i najnoviji podatak da je prosječna mirovina u kolovozu ove godine iznosila 2.204,30 kuna. Mi bi dodali da je to 40,18 posto prosječne plaće u Hrvatskoj i nama taj podatak najviše govori u usporedbi s Europom. Međutim, pojavilo se još jedno statističko „popravljanje“ mirovina. Tako je uvedena rubrika mirovine „bez međunarodnih ugovora“. To su mirovine koje su naši umirovljenici stekli u inozemstvu, a samo dio mirovina primaju u Hrvatskoj za onoliko staža koliko su ga ovdje ostvarili. Prema tim podacima ukupno ima 152.470 takvih umirovljenika. Računajući bez njihovog dijela mirovine u Hrvatskoj, prosječna mirovina iznosi 2.435,68 kune, a to je 44,39 posto prosječne plaće. Znači, bez stvarnog povećanja mirovina i bez ikakvog pomaka mirovine su se statistički popele sa 2.204,30 na 2.435,68 kuna. Ili u postocima sa 40,18 na čak 44,39 postio u odnosu na prosječnu plaću.

Tako su se podaci o mirovinama počeli razvodnjavati, a u njihovoj daljnjoj „europizaciji“ doći ćemo do toga da nećemo znati koliko su nam zapravo mirovine, a nećemo ih moći niti uspoređivati s prethodnim razdobljima, a ni s drugim zemljama.

Zar nije ponižavajuće da gotovo 50 posto umirovljenika ima prosječnu mirovinu manju od 1.300 kuna. Mogu li nakon ovakvog podatka bankarski lobiji, Međunarodni monetarni fond ili Svjetska banka i njihovi zagovornici i dalje pritiskati da se rješenje za krizu traže u zamrzavanju ili smanjenju mirovina. Na žalost, ima onih koji i iz ekonomističkih i finansijskih krugova i raznih interesnih skupina čak i kod nas pokušavaju dokazati kako su baš mirovine i tako veliki broj umirovljenika glavna prepreka ekonomskom oporavku. Obrnuto je, manje od ovoga umirovljenici ne mogu izdržati, a ne bi se smjelo niti dopustiti daljnje otiimanje najstarijoj generaciji koja je alarmantno osiromašena.

Koordinacija umirovljeničkih udruga upozorila je Ministarstvo rada i mirovinskog sustava da se prestane mirovine statistički povećavati bez osnove, jer su već sad umirovljenici u siromaštvu i bijedi u kojoj ne mogu podmirivati ni najosnovnije životne po-

trebe. Ovo upozorenje upućeno je i Vladi Republike Hrvatske i javnosti, te međunarodnim institucijama i njihovim lobistima u Hrvatskoj da prestanu predlagati rješenja koja bi naše umirovljenike dovela u kolaps i bezizlaznu situaciju. Kako je završila ova zajednička umirovljenička inicijativa? Tako da je uz poziv za 9. sjednicu Nacionalnog vijeća za umirovljenike i starije osobe dostavljeno i ovo pismo, ali se nije našlo na dnevnom redu.

LABIRINTI ADMINISTRACIJE

„Dan mrtvih“ za one bez OIB-a?

Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje je početkom listopada pozvao umirovljenike da u što kraćem roku dostave svoj osobni identifikacijski broj (OIB), jer će im se u suprotnom obustaviti isplata mirovine. Naime, od 1,1 milijuna umirovljenika koji mirovinu primaju u Hrvatskoj, njih 5500 nema u HZMO-u evidentiran OIB.

Je li riječ o još jednoj dosjetki nadležnog ministarstva za ostvarivanje ušteda? Ili je možda riječ o uznemiravanju javnosti, posebno umirovljenika, od kojih će neki na vijest o mogućoj obustavi mirovina, sigurno dobiti srčane ili duševne tegobe.

Radi čega se država nije pobrinula da SVI umirovljenici imaju tih 11 znamenki na odresku od mirovine? Znakovito ili ne, umirovljenicima koji ne budu imali evidentiran OIB u HZMO-u do početka studenoga, neće biti isplaćena mirovina u tom mjesecu. Dan mrtvih je dan D.

Tvrđi se kako ministarstvo više puta tražilo dostavu tog broja, ali su se umirovljenici oglašili, pa njih više od pet tisuća u RH i gotovo 50 tisuća koji mirovine primaju iz inozemstva treba kazniti.

Zaključno, svim je hrvatskim državljanima OIB dodijeljen automatski. Sada iz nekog neobičnog razloga, oni koji taj broj nemaju na odresku mirovine, moraju popuniti obrazac zahtjeva, fotokopirati osobnu ili putovnicu, kopiju ovjeriti kod javnog bilježnika, pa sve to dostaviti Poreznoj upravi. Koja njihov OIB već ima, a ako nema, zbog čega im se onda isplaćuju mirovine?

Ali nema veze, kad više od 50 tisuća ljudi potroši prosječno 50 kuna na ovjere i kopije, Porezna će uprava izravno o dodijeljenom OIB-u izvijestiti HZMO. Promet: više od 2,5 milijuna kuna na administrativne labirinte. (B.D.)

hzm HRVATSKI ZAVOD ZA MIROVINSKO OSIGURANJE

info.HZMO

PRILOG GLASILU SINDIKATA UMIROVLJENIKA HRVATSKE - SUH

Zagreb, listopad 2013., godina VI., br. 9

**UREDBA O DOPUNAMA ZAKONA O
MIROVINSKOM OSIGURANJU**

Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 5. rujna 2013. donijela Uredbu o dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju.

Uredba je objavljena 6. rujna 2013., u "Narodnim novinama" broj 112, a stupila je na snagu 14. rujna 2013., odnosno osmog dana od dana objave.

U sustav provedbe obveznog mirovinskog osiguranja na temelju međugeneracijske solidarnosti (I. mirovinski stup) u sve faze poslovnih procesa ugrađene su i provode se prethodne kontrole radi osiguranja zakonitosti i pravilnosti odluka i drugih akata, posebice rješenja kojima se u upravnom postupku rješava o pravima na mirovinsko osiguranje i iz mirovinskog osiguranja. Kako bi se smanjio broj pogrešaka, nepravilnosti ili zlorababa koje za posljedicu imaju nepripadnu isplatu primanja iz mirovinskog osiguranja, ovom uredbom je omogućena obustava isplate mirovinskih primanja u slučajevima kada Zavod ne može pribaviti službenim putem podatak ili ispravu potrebnu za isplatu mirovinskog primanja, a stranka je ne dostavi u ostavljenom roku.

Uvodi se i mogućnost kontrolnog pregleda radi nadzora i kontrole utvrđenih prava na temelju invalidnosti, tjelesnog oštećenja ili opće nesposobnosti za rad članova obitelji tijekom korištenja tih prava, bez vremenskog ograničenja. Ako se korisnik ne odazove na poziv na kontrolni pregled, niti opravda razlog nedolaska, obustavlja mu se isplata priznatog prava s prvim danom sljedećeg mjeseca nakon donošenja rješenja o obustavi isplate.

Isplata obustavljenog mirovinskog primanja ponovo će se uspostaviti od dana obustave isplate, a najviše za 12 mjeseci unatrag, računajući od prvoga dana idućeg mjeseca nakon mjeseca u kojem je obavljen kontrolni pregled.

Propisuje se i mogućnost da se pravomoćno rješenje o pravu na mirovinsko osiguranje ili iz mirovinskog osiguranja može izmijeniti novim rješenjem: ako je prvim rješenjem povrijeđen zakon, pravni propis Europske unije o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti, međunarodni ugovor o socijalnom osiguranju ili opći akt Zavoda na štetu osiguranika, osigurane osobe ili korisnika mirovine. Novo rješenje donijet će se i kada se sazna za nove činjenice koje utječu na pravo osiguranika, osigurane osobe ili korisnika mirovine, koje su nastale nakon pravomoćnosti rješenja ili kada se upravni sud očitovao za povoljnije pravno stajalište za stranku. Prava utvrđena novim rješenjem pripadaju od prvoga dana idućeg mjeseca nakon donošenja rješenja ako je postupak pokrenut po službenoj dužnosti, odnosno od prvog dana idućeg mjeseca nakon podnošenja zahtjeva osiguranika, osigurane osobe ili korisnika mirovine.

U skladu s Odlukom o cijeni police dopunskog zdravstvenog osiguranja ("NN" br. 118/13.), od 1. listopada 2013. cijena police dopunskog zdravstvenog osiguranja iznosi 70,00 kn mjesečno.

**PROMIJENJENA MJESEČNA SVOTA
ZA PREMIJU DOPUNSKOG
OSIGURANJA**

U dogovoru s HZZO-om korisnicima kojima se usteže premija dopunskog zdravstvenog osiguranja od mirovinskih primanja, promijenjena

je mjesečna svota premije u 70,00 kuna pri obračunu redovne doznake mirovine za rujna koja se isplaćuje u listopadu 2013.

**OBAVIJEST O OIB-u KORISNICIMA
MIROVINSKIH PRIMANJA**

U Republici Hrvatskoj je od 14. rujna 2013. na snazi Uredba o dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju, prema kojoj se korisniku mirovine koji na zahtjev HZMO-a u ostavljenom roku ne dostavi ispravu ili podatak potreban za isplatu primanja, isplata obustavlja, ako HZMO do tog podataka ne može doći službenim putem.

Uvidom u bazu podataka HZMO-a utvrđeno je da određeni broj korisnika hrvatske mirovine s prebivalištem izvan Republike Hrvatske, nije podnio Zahtjev za određivanjem i dodjeljivanjem OIB-a Ministarstvu financija Republike Hrvatske – nadležnoj poreznoj upravi, iako je svima uz dostavljanje tiskanice potvrde o životu dostavljena i Obavijest o obvezi pribavljanja OIB-a (osobnog identifikacijskog broja), kao i pripadajući Zahtjev za određivanjem i dodjeljivanjem OIB-a. Ti korisnici mirovine trebaju se javiti Poreznoj upravi radi podnošenja zahtjeva za dodjelu OIB-a, kako bi im se i nadalje mogla isplaćivati mirovinska primanja. U Republici Hrvatskoj od ukupnog broja korisnika mirovina (oko 1,1 milijun) približno 5 500 korisnika nema evidentiran Osobni identifikacijski broj (OIB). Svi ostali imaju evidentiran OIB što mogu provjeriti na „odresku“ od mirovine ili na izvatku banke. OIB tih korisnika nalazi se u evidenciji HZMO-a i neće im se obustaviti isplata mirovine.

KORISNICI MIROVINA I PROSJEČNE MIROVINE U RUJNU 2013.

VRSTE MIROVINA	BROJ KORISNIKA	PROSJEČNA MIROVINA U KUNAMA UMANJENA ZA POREZ I PRIREZ
I. KORISNICI MIROVINA prema zakonima o mirovinskom osiguranju*		
starosna i prijevremena starosna	651399	2.436,53
invalidska	240181	1.978,82
obiteljska	236187	1.883,35
UKUPNO	1127767	2.223,20
II. HRVATSKA VOJSKA prema Zakonu o pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba (DVO, PS i OSO)		
starosna	2461	4.691,80
invalidska	8826	3.209,15
obiteljska	736	3.635,25
UKUPNO	12023	3.538,72
III. Korisnici mirovina kojima je mirovina određena prema ZOPHBDR-u		
Najniža mirovina (čl. 31. st. 3. ZOPHBDR)**	450	2.450,43
invalidska	58394	5.103,58
obiteljska	13988	6.845,75
UKUPNO	72832	5.421,79
IV. Korisnici mirovina ostvarenih prema Ugovoru između Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine o suradnji na području prava stradalnika rata u Bosni i Hercegovini koji su bili pripadnici Hrvatskog vijeća obrane i članova njihovih obitelji - HVO ("NN", broj 2/06.)		
invalidska	6351	2.815,81
obiteljska	589	3.119,19
UKUPNO	6940	2.841,56
SVEUKUPNO (I.+II.+III.+IV.)	1219562	2.430,71

NAPOMENA: * Prosječne mirovine (I.-IV.) umanjene su za porez i prirez prema Zakonu o porezu na dohodak (NN, br. 177/04.), osim obiteljskih mirovina prema članku 9. stavku 1. točki 7. i članku 53. stavku 2. Od obrade mirovina za lipanj 2010. (isplata u srpnju 2010.) primijenjen je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak (NN, br. 80/10.), a od obrade mirovina za veljaču 2012. (isplata u ožujku 2012.) Zakon o izmjenama i dopunama zakona o porezu na dohodak (NN, br. 22/12.).

** Najniža mirovina priznata prema Zakonu o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji (NN, br.174/04.), koji je stupio na snagu 1. siječnja 2005.

KORISNICI MIROVINA PREMA SVOTAMA MIROVINA, VRSTAMA MIROVINA I PROSJEČNIM MIROVINAMA KOJI SU PRAVO NA MIROVINU OSTVARILI PREMA ZAKONIMA O MIROVINSKOM OSIGURANJU - U RUJNU 2013.

SKUPINE SVOTA MIROVINA	M I R O V I N A							
	UKUPNO		STAROSNA		INVALIDSKA		OBITELJSKA	
	BROJ KORISNIKA	PROSJEČNA MIROVINA	BROJ KORISNIKA	PROSJEČNA MIROVINA	BROJ KORISNIKA	PROSJEČNA MIROVINA	BROJ KORISNIKA	PROSJEČNA MIROVINA
0	1	2	3	4	5	6	7	8
do - 500,00	90040	238,19	55491	230,78	18299	257,98	16250	241,20
500,01 - 1.000,00	94019	764,91	48460	750,02	17618	751,89	27941	798,93
1.000,01 - 1.500,00	132407	1.272,08	62542	1.274,15	32621	1.285,62	37244	1.256,76
1.500,01 - 2.000,00	234285	1.804,40	99816	1.802,37	71669	1.799,66	62800	1.813,02
2.000,01 - 3.000,00	317232	2.450,72	183959	2.480,37	68116	2.411,05	65157	2.408,48
3.000,01 - 4.000,00	164292	3.442,71	122324	3.454,70	22441	3.396,64	19527	3.420,59
4.000,01 - 5.000,00	59790	4.410,36	47930	4.412,41	6347	4.393,64	5513	4.411,78
5.000,01 - 6.000,00	21387	5.431,32	17955	5.440,32	1993	5.416,13	1439	5.340,13
6.000,01 - 7.000,00	8999	6.421,30	7999	6.420,47	767	6.428,12	233	6.427,44
7.000,01 - 8.000,00	3550	7.372,14	3232	7.376,01	278	7.308,48	40	7.502,19
veće od - 8.000,00	1766	8.971,75	1691	8.967,54	32	9.090,38	43	9.049,22
UKUPNO	1127767	2.223,20	651399	2.436,53	240181	1.978,82	236187	1.883,35

NAPOMENA: Od mirovine za siječanj 2012. (isplata u veljači) primijenjeni su zakoni: Zakon o dopuni zakona o dodatku na mirovine ostvarene prema Zakonu o mirovinskom osiguranju (NN, br. 114/11.), Zakon o dopuni zakona o mirovinskom osiguranju (NN, br. 114/11.) i Zakon o dopuni zakona o mirovinskom osiguravajućim društvima i isplati mirovina na temelju individualne kapitalizirane štednje (NN, br. 114/11.).

NAKLADNIK: HZMO - Središnja služba
UREDJE: Odjel za odnose s javnošću

A. Mihanovića 3, 10 000 Zagreb
www.mirovinsko.hr

Za nakladnika: Srećko Vuković
Tekstove pripremila: Marica Impric-Jurić
Grafčki uredila: Maja Kos

Lektorirala: Davorka Harasim
e-mail: urednistvo@mirovinsko.hr
fax: 01/4595-168

Hrvatski
zavod za
zdravstveno
osiguranje

Vodič obveznog zdravstvenog osiguranja

PRILOG GLASILU SINDIKATA UMIROVLJENIKA HRVATSKE
U LISTOPADU 2013.

DOPUNSKO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE HZZO-a

NOVINE U DOPUNSKOM ZDRAVSTVENOM OSIGURANJU

Jedinstvena cijena police

Obzirom na novo utvrđenu jedinstvenu cijenu za dopunsko o zdravstveno osiguranje koje provodi HZZO u ovom prilogu dajemo bitne informacije o uvođenju nove cijene polica dopunskog zdravstvenog osiguranja i što sve osiguranici dopunskog zdravstvenog osiguranja kod HZZO-a trebaju poduzeti.

Nova iskaznica dopunskog zdravstvenog osiguranja

Također HZZO je promijenio izgled iskaznice dopunskog zdravstvenog osiguranja te se daje ujedno obavijest kako će se zamjenjivati stare za nove iskaznice dopunskog zdravstvenog osiguranja HZZO-a.

DOPUNSKOZDRAVSTVENO OSIGURANJE HZZO-a S NOVOM JEDINSTVENOM CIJENOM OD 1. LISTOPADA 2013. GODINE

Nova jedinstvena cijena police za sve osiguranike dopunskog zdravstvenog osiguranja HZZO-a od 1. listopada iznosi 70 kuna mjesečno.

To znači da osiguranici čija je cijena police dopunskog zdravstvenog osiguranja iznosila 130, 80 ili 50

kuna od 1. listopada 2013. godine dopunsko zdravstveno osiguranje plaćaju po 70 kuna.

Način plaćanja

Osiguranici koji već imaju ugovorenu policu dopunskog zdravstvenog osiguranja koju sami plaćaju uplaćivat će 70 kuna mjesečno na isti na račun kao i do sada i na isti poziv na broj.

Način plaćanja putem HZMO-a

Za osiguranike-umirovljenike koji su temeljem administrativne zabrane putem Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje (HZMO) ugovorili plaćanje premije, **HZZO će izvršiti korekciju iznosa premije, te stoga umirovljenici ne trebaju dolaziti u ispostave HZZO-a niti HZMO-a.**

Način plaćanja putem trajnog naloga

Osiguranici koji plaćaju premiju dopunskog zdravstvenog osiguranja trajnim nalogom **putem OTP banke, Diners cluba ili American expressa**, ne moraju činiti ništa jer će **HZZO za njih izravno obaviti sve potrebne radnje oko promjene visine mjesečne premije.**

Osiguranici koji su ugovorili trajni nalog u **drugim bankama ili na obračunu plaće trebaju sami dati nalog da im se izvrši korekcija mjesečnog obroka do dana dospijeca mjesečne premije u mjesecu listopada.**

Osiguranici koji su unaprijed uplatili premiju

Osiguranicima koji su unaprijed platili premiju dopunskog zdravstvenog osiguranja **obračunat će se preplaćeni iznos i dobit će obavijest o visini tog izno-**

sa uz mogućnost umanjivanja buduće obveze plaćanja ili mogu zatražiti da im se preplaćeni iznos vrati.

Što pokriva nova cijena police dopunskog zdravstvenog osiguranja?

Dopunsko zdravstveno osiguranje HZZO-a će i dalje u potpunosti pokrivati sudjelovanje u svim vrstama zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja (tzv. "participacije") kao i plaćanje participacije od 10,00 kuna za pregled u primarnoj zdravstvenoj zaštiti (kod izabranog doktora: opće/obiteljske medicine, dentalne medicine, ginekologa) te pri izdavanju lijeka propisanog na recept u ljekarni.

Postojeća iskaznica dopunskog zdravstvenog osiguranja

Postojeća iskaznica dopunskog zdravstvenog osiguranja i nadalje je sredstvo plaćanja sudjelovanja u svim zdravstvenim ustanovama i kod svih privatnih zdravstvenih radnika u Republici Hrvatskoj koji imaju ugovor s HZZO-om.

Način provjere podataka o uplatama za dopunsko zdravstveno osiguranje HZZO-a

Svi osiguranici/ugovaratelji dopunskog zdravstvenog osiguranja moći će tijekom listopada 2013. godine provjeriti na Internet stranici HZZO-a (www.hzzo.hr) **stanje uplata** za svoju premiju dopunskog zdravstvenog osiguranja.

NOVA ISKAZNICA DOPUNSKOG ZDRAVSTVENOG OSIGIRANJA HZZO -a

HZZO je izmijenio vizualni izgled iskaznice dopunskog zdravstvenog osiguranja koja sadržava novi logo HZZO-a i dizajnirana je sa novim grafičkim oznakama u prepoznatljivoj narančastoj boji, koja je i do sada bila obilježje dopunskog zdravstvenog osiguranja HZZO-a.

Način zamjene starih za nove iskaznice

Osiguranicima dopunskog zdravstvenog osiguranja HZZO-a postupno će se zamjenjivati dosadaš-

nje iskaznice dopunskog zdravstvenog osiguranja, čiji se izgled mijenja i u koji je inkorporiran naš novi logo, no važno je naglasiti da je **postojeća iskaznica važeća do dana dostave nove iskaznice na kućnu adresu.**

NOVOSTI U ZDRAVSTVENOM OSIGURANJU

I. Sastanak s predstavnicima umirovljeničkih udruga

Sastanak s predstavnicima umirovljeničkih udruga oko predložene nove cijene police dopunskog zdravstvenog osiguranja održan je 27.8.2013. godine. Nova cijena od 70,00 kn mjesečno znači povećanje cijene police za umirovljenike s nižim primanjima od 20,00 kn mjesečno. Izjednačavanje cijene potrebno je radi usklađivanja sa Zakonom o dobrovoljnom osiguranju, te radi zadržavanja financijske stabilnosti dopunskog zdravstvenog osiguranja.

Umirovljenici, kao najveći korisnici dopunskog zdravstvenog osiguranja, pokazali su razumijevanje za ujednačavanje cijena. Istaknuli su da je potrebno poduzeti dodatne mjere kako bi se zaštitili najsiromašniji građani na način da se preispita i povisi prihodovni cenzus do kojega se dopunsko zdravstveno osiguranje plaća iz državnog proračuna.

Sastanku su prisustvovali: ravnatelj HZZO prim. Siniša Varga, dr.med.dent., pomoćnica ravnatelja za pravne poslove Sandra Orešić, dipl.iur., pomoćnik ravnatelja za dobrovoljno zdravstveno osiguranje Stanko Perjan, dipl.oec., te rukovoditelj službe za dobrovoljno zdravstveno osiguranje Stjepan Pavičić, dipl.oec.

Od strane umirovljeničkih udruga na sastanku su sudjelovali: stručni suradnik i zamjenik glavnog tajnika Matice umirovljenika Hrvatske Savan Tomašević, predsjednica Sindikata umirovljenika Hrvatske Jasna Petrović, zamjenik predsjednika Koordinacije umirovljeničkih udruga Savo Eškičević, saborski zastupnik i član Kluba zastupnika Hrvatske stranke umirovljenika Željko Šemper.

II. Održana sjednica Upravnog vijeća HZZO-a 25. rujna 2013. godine:

1. PET CT u Poliklinici Medikol do kraja godine

HZZO nastavlja i dalje suradnju s Poliklinikom Medikol za provođenje PET/CT dijagnostike, a ugovor s Poliklinikom Medikol HZZO je **produžen do 31. prosinca 2013. godine.**

Na taj se način oboljelim osiguranim osobama HZZO-a omogućava dostupnost ove važne dijagnostičke pretrage, jer uz kapacitete koje osigurava KBC Zagreb, pretraga se može obaviti i u Poliklinici Medikol na teret sredstava obveznog zdravstvenog osiguranja.

Ugovaranje provođenja PET/CT dijagnostike s Medikolom ujedno omogućuje i osiguranicima izvan Zagreba da pretragu obave u Osijeku, Splitu i Rijeci čime će se uštedjeti plaćanja putnih troškova i obavljanje postupka u medicinski prihvatljivom vremenu.

2. Na listama lijekova HZZO-a uvršten 21 lijek

Na Osnovnu listu lijekova HZZO-a uvršten je 21 lijek. Riječ je o generičkim paralelama postojećih lijekova na listi i dodatnim oblicima lijekova iz skupina antihipertenziva, oralnih antidijabetika, antipsihotika, citostatika, lijekova s djelovanjem na probavni sustav, namirnica za enteralnu primjenu i drugih.

3. Smanjena stopa privremene nesposobnosti za rad, kontrole se nastavljaju dalje

Upravno vijeće HZZO-a na svojoj 44. redovnoj sjednici usvojilo je izvješće o provedenim nadzorima i kontrolama. Stopa privremene nesposobnosti za rad značajno je smanjena u odnosu na prošlu godinu. Ukupna stopa privremene nesposobnosti za rad u prvom polugodištu 2013. godine iznosila je 3,07 dok je ukupna stopa privremene nesposobnosti za rad u istom razdoblju 2012. godine bila 3,32 što pokazuje trend pada stope b privremene nesposobnosti za rad.

U cilju daljnjeg poboljšanja i uštede financijskih sredstava u obveznom zdravstvenom osiguranju HZZO će i dalje nastaviti s redovitim te izvanrednim kontrolama i nadzorom zdravstvenih ustanova i privatnih zdravstvenih djelatnika kao ostalih svojih ugovorih partnera posebice isporučitelja ortopedskih i drugih pomagala.

U prvom polugodištu 2013. godine provedene su 2.394 kontrole privremene nesposobnosti za rad na zahtjev poslodavca, a nastavljene su i dvije opsežne akcije izvanrednih kontrola dugotrajnih privremenih nesposobnosti za rad za koje je postojala sumnja u medicinsku opravdanost odobravanja od strane izabranih doktora primarne zdravstvene zaštite.

Naime, vodeći računa o medicinskoj opravdanosti odobravanja privremene nesposobnosti za rad osiguranika, HZZO nastoji sniziti stopu privremene nesposobnosti za rad osiguranika a da istovremeno oni koji su stvarno bolesni ne budu oštećeni i na taj način uštedjeti sredstva obveznog zdravstvenog osiguranja koja bi se usmjerila na troškove za zdravstvenu zaštitu što je u interesu svih kategorija osiguranih osoba HZZO-a.

Osim toga je u prvom polugodištu 2013. godine provedeno u okviru ovlasti iz Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju i 2.528 redovitih kontrola ugovornih subjekata HZZO-a provoditelja zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja, te je osnovom zakonskih ovlasti HZZO izrekao 614 različitih mjera.

Navedene kontrole imaju za cilj ujednačavanje provođenja zdravstvene zaštite prema svim osiguranim osobama HZZO-a uz pridržavanje svih zakonskih i pod zakonskih propisa kao i preuzetih ugovornih obveza sa HZZO-om.

Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje - Direkcija

Margaretska 3, 10000 ZAGREB

www.hzzo-net.hr

Za nakladnika:

ravnatelj prim. Siniša Varga, dr.med.dent.

Urednice priloga:

Jasenska Pap, dipl.iur.,
Veronika Laušin, dr.med.

BESPLATNI TELEFONSKI BROJEVI

za informacije obveznog zdravstvenog osiguranja
0800 7979

za informacije dopunskog zdravstvenog
osiguranja
0800 7989

ENERGETSKO SIROMAŠTVO: VATROGASNE MJERE

Jeftinija struja za sve ili samo za siromašne?

Čak 9,8 posto domaćinstava u EU, ali čak 15,8 posto u novim članicama, nemaju dovoljno novaca za adekvatno zagrijavanje stanova. Koliko je takvih u Hrvatskoj? Jesu li moguće odgovarajuće mjere zaštite bez ozbiljnih analiza i snimanja stanja?

Piše: Jasna A. Petrović

PITANJE: Treba li Hrvatska plaćati troškove grijanja, plina i električne energije svima kojima taj utrošak pojede više od deset posto mjesečnih prihoda? **ODGOVOR:** Ne, ne treba. To ne piše niti u jednom hrvatskom zakonu, pa niti u tzv. europskom. To nije predmetom regulative niti jedne europske direktive, a još manje je utvrđeni europski standard.

Kad Blok umirovljenici zajedno (BUZ), minijatura politička grupacija u koaliciji HDZ-a bombastično najavljuje kako će tužiti Vladu zato što nije do svibnja uvela subvenciju svim građanima koji troše više od 10 posto kućanskog budžeta za energiju, onda je to lako prepoznati kao politički populizam, jer udar ide prvenstveno na Hrvatsku stranku umirovljenika, članicu koalicije i najsnažniju političku stranku umirovljenika. Treba znati

da u strukturi potrošnje kućanstava u Hrvatskoj oko 9 posto ide na tzv. energetski izdatak, pa je neozbiljno očekivati da bi ijedna Vlada s takvim statistikama usvojila mjere koje bi pokrile možda i osamdesetak posto svih kućanstava. Možemo zamisliti vesele građane kako u kratkim rukavima griju ruke na radijatorima kraj otvorenih prozora?

U stvarnosti nije tako. Ima tu i nešto istine. Točno je da je europskim direktivama 2009/72/EC i 2009/73/EC izražena zabrinutost zbog potencijalno ugroženih potrošača. Točno je da je takozvanim (europskim) Trećim energetskim paketom Vlada Republike Hrvatske morala zakonski propisati odgovarajuću zaštitu socijalno ugroženih građana. Točno je da je člankom 39. Zakona o energiji uveden status ugroženog kupca, te da bi energetske politike morale bi biti socijalno osjetljive. Točno je da smo u prekršaj prema EU došli 1. srpnja

kad smo postali članicom, a da nismo do kraja implementirali paket, a Zakonom o tržištu električne energije i Zakonom o tržištu plina, propisano je da će se detaljni kriteriji za stjecanje statusa ugroženog kupca, kao i opseg socijalne pomoći, odrediti uredbom koja mora biti donesena u roku od 6 mjeseci. Sindikati su već krajem prošle godine jasno rekli kako se zakonom, a ne uredbama, treba definirati sve detalje „energetskog siromaštva“.

I onda se zbiva klasična hrvatska priča s prebacivanjem odgovornosti. Ministarstvo gospodarstva, koje skrbi o energiji, ne želi se baviti „socijalnim pitanjima“, a Ministarstvo socijalne politike ne želi se baviti - „energetskim pitanjima“, i to zato što ni prvi niti drugi u svojim budžetima nemaju dovoljno novaca za nove mjere.

Tri metra drva i šlus!

Postojeće, pak, socijalne potpore vezane uz energetiku svode se na općenitu pomoć za troškove stanovanja, koji u sebi uključuju i troškove energije. Zakon o socijalnoj skrbi iz 2011. godine ne poznaje niti pojam energetskog siromaštva, a ne otvara ni mogućnost povezivanja socijalne politike s energetskom učinkovitošću i zaštitom okoliša. Takva mogućnost nije predviđena nijednim dosadašnjim strateškim dokumentom na području socijalne skrbi. Dodatna izdvojena pomoć za trošak ogrjeva za korisnike koji se griju na drva nije ni adekvatna, s obzirom da se sa 3 m³ drva godišnje ne mogu zadovoljiti niti minimalne potrebe za ogrjevom najmanje stambene jedinice, niti je u socijalnom smislu racionalna, s obzirom da grijanje na drva ne predstavlja najskuplju metodu grijanja, već je to grijanje na električnu energiju. Mjesečno statističko izvješće o korisnicima i pomoćima u socijalnoj skrbi Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi sadrži

Članak 39., Zakon o energiji

(3) Status ugroženog kupca može imati krajnji kupac iz kategorije kućanstva koji se opskrbljuje kroz obveznu javnu uslugu u okviru univerzalne usluge i/ili obveznu javnu uslugu opskrbe plinom i/ili uslugu opskrbe toplinskom energijom tarifnih kupaca, ako u kućanstvu takvog kupca žive osobe:

- kojima su tijela nadležna za socijalna pitanja utvrdila stanje ugroženog socijalnog statusa i potrebu za tim oblikom socijalne pomoći,
- kojima je utvrđen određen stupanj invaliditeta, osobe s posebnim potrebama ili osobe lošeg zdravstvenog stanja kod kojih može nastupiti ugroženost života ili zdravlja zbog ograničenja ili obustave opskrbe energijom.

(4) Krajnji kupci iz kategorije kućanstva koji ispunjavaju uvjete siromaštva propisane posebnim propisima imaju pravo na socijalni minimum potrošnje energije određene uvjetima opskrbe u stanu/kući u kojoj žive, brojnosti obitelji, zdravstvenim stanjem članova obitelji i ekonomskom statusu obitelji.

(5) Ministarstvo u suradnji s ministarstvom nadležnim za socijalnu skrb daje prijedlog Vladi Republike Hrvatske za utvrđivanje kriterija za stjecanje statusa ugroženog kupca.

(6) Vlada Republike Hrvatske uredbom utvrđuje kriterije iz stavka 5. ovoga članka.

(7) Nadležno tijelo zaduženo za socijalnu skrb u upravnom postupku pojedinačnim aktom utvrđuje status ugroženog kupca te određuje razinu socijalne potpore ugroženom kupcu, odnosno vrstu i opseg prava koja mu pripadaju s obzirom na utvrđen status, način sudjelovanja u podmirivanju troškova socijalnog minimuma potrošnje energije i drugo.

samo brojeve korisnika odnosno isplaćenih pomoći, no ne i njihove iznose.

No, prema novom Zakonu o socijalnoj skrbi koji je upravo na raspravi, u članku 32., točka 4. navodi se kako „korisnik prava na zajamčenu minimalnu naknadu ima status ugroženog kupca energenata sukladno posebnom propisu“. Drugim riječima, Ministarstvo je predvidjelo donošenje posebnog propisa (uredbe) kojim će se zajamčiti da primatelji zajamčene minimalne naknade (ekvivalent današnje stalnoj socijalnoj pomoći) budu zaštićeni i od ugroze hladnoće. Međutim, ministrica Milanka Opačić nije izašla s prijedlogom mjera, već uporno brani stajalište kako se primateljima socijalne pomoći neće isključivati energetske priključci, te će im se omogućiti da grijanje, struju i plin otplaćuju na rate do sljedeće zime. Teško da bi takvo rješenje bilo zadovoljavajuće. Potrebno je u novi Zakon o socijalnoj skrbi regulirati socijalnu komponentu tako da se defini- ra pojam „energetski siromašnog kućanstva“ ili „ugroženog korisnika“.

Očekivalo se da će stručna skupina osnovana u veljači kako bi smislila formulu zaštite od energetske siromaštva obaviti svoj posao do ulaska u EU, no ta skupina tek se približava mogućem prijedlogu da se siromašnim građanima naplaćuje jeftinija energija, zbog čega bi svi kupci plaćali dodatnu naknadu svojevrsne energetske solidarnosti u poseban fond. Kad se uredba s takvim rješenjem donese, mjerama zaštite bi bilo obuhvaćeno oko 50 tisuća kućanstava, korisnika socijalne pomoći, za koje će se uvesti socijalna tarifa u opskrbi električnom i toplinskom energijom, odnosno plinom.

Smrznuta vlasnica dva hektara

Hoće li takvo rješenje pomoći siromašnim umirovljenicima među kojima je prema službenim statistikama već 34 posto siromašnih, čime se Hrvatska smještava na treće mjesto po siromaštvu starijih od 65 godina? Hoće li takvo rješenje smanjiti udjel od 52 posto siromašnih među ženama starijima od 65 godina koje žive u samačkim domaćinstvima? Neće. Hrvatski umirovljenici ni-

su većina na spiskovima primatelja socijalnih pomoći, a još manje bi ih tamo bilo kad bi se konačno uvela obećana tzv. socijalna mirovina, odnosno naknada za starost svima onima koji nemaju nikakve druge prihode, a stariji su od 65 godina. No, nema ih na tim spiskovima zbog toga što su kriteriji za utvrđivanje socijalnog statusa tako niski da je gotovo nemoguće postati i službeno siromašan. S druge strane, s novim propisima i siromašna starica bez ikakvih prihoda, ako je vlasnica više od 2 hektara nekog zabačenog poljoprivrednog ili kamenitog zemljišta, „oslobađa“ se prava na socijalnu pomoć, jer je - bogata, pa se mirno može i smrznuti u svojoj kućici na selu. To što naše tržište nekretnina ne funkcionira, nikoga briga. Istina, ima i umirovljenika s minimalnim mirovinama (što je isto kategorija solidarnosti) koji imaju vile s apartmanima i basnoslovno zarađuju ljeti. Ima i onih koji žive u ogromnim stanovima i kućama, pa je pitanje koliko prostorija smiju grijati po budućoj povlaštenoj cijeni?

Najposlije, pitanje je i kako utvrditi tko se dovoljno, a tko nedovoljno grije? Nema drugog načina do subjektivnih procjena, a prema njima u Europskoj uniji od 12,8 do 31,7 posto građana navodi da ne mogu dovoljno zagrijavati svoje stanove. No, 2011. je utvrđeno kako čak 9,8 posto domaćinstava u EU, ali čak 15,8 posto u novim članicama, nemaju dovoljno novaca za adekvatno zagrijavanje stanova (EU SILC). Ili da energetske troškovi čine 8,8 posto kućanskog budžeta u EU, a čak 17,1 posto u bivšim komunističkim zemljama. Koje su hrvatske brojke? Koje bi mjere doista odgovarale hrvatskoj stvarnosti? Još jednom ponovimo kako univerzalna europska definicija energetske siromaštva ne postoji (UK ima definirano kao one koji troše više od 10% prihoda na energiju, ali za RH to nikako nije realan prag, jer bi nam onda većina građana ispala energetska siromašna). Formulacija koju koriste direktive (jedna za plin, druga za struju) je općenita i državama prepušta da definiraju kriterije tko ima pravo na potporu. Direktive samo kažu da treba zaštititi ugrožene kupce. Ta zaštita ipak nije adekvatna s odgodom plaćanja gri-

janja ili energenata i otplatom na rate. Morat će se ipak ministri gospodarstva i socijalne politike, pa i financija, međuresorski sjesti i dogovoriti.

EU á la carte!

Činjenica je da dosadašnje iskustvo u prenošenju „europskih pravila“ u nacionalno zakonodavstvo i praksu upućuje na selektivnost odabira i primjene. Naime, javne se vlasti lakše odlučuju primijeniti „tvrda“ pravila (ona koja moraju), primjerice vezana uz regulaciju tržišta, nego „mek“ pravila i preporuke na socijalnom području (koja ne moraju, pa se, u pravilu, ne trude iskoristiti EU standarde na način pune zaštite građana RH). Dijelom je to rezultat dugogodišnjeg nerazumijevanja javnih vlasti o potrebi uspostave i vođenja socijalne politike kao ključne javne politike koja utječe na održivi razvoj društva (već se ona svodi na socijalnu skrb), a dijelom utvrđivanja financijskih prioriteta. Osim toga, problematično je što su kriteriji i opseg prava zaštićenih i ugroženih korisnika prepušteni podzakonskim aktima, koji mogu biti usvojeni bez savjetovanja socijalnih partnera i zainteresirane javnosti te su znatno podložniji kasnijim arbitrarnim promjenama, umjesto da se baš sve, pa i potrebne dokaze o statusu ugroženosti, kriterije za stjecanje statusa ugroženog kupca, postupak utvrđivanja statusa te opseg prava ugroženog kupca itd. propiše Zakonom o socijalnoj skrbi.

Liberalizacija energetske tržišta i njezine socijalne posljedice zahtijevaju davanje daleko veće pozornosti socijalnim pitanjima od strane državnih institucija odgovornih za regulaciju energetske sektora nego što je to bio slučaj do sada, ali također i sustavno uključivanje pitanja energetske siromaštva u područje nacionalne socijalne politike. Kako da to Vlada učini kad nemaju čak ni podatke koliki je broj nastanjenih mjesta u Hrvatskoj koja nemaju pristup električnoj energiji, je li uopće izvršena rekonstrukcija ratom razrušene infrastrukture, koliko ima stambenih jedinica (obiteljskih kuća, stambenih zgrada) kojima je nužno potrebna intervencija u smislu bolje izolacije i veće energetske učinkovitosti...

Izdavač: Sindikat umirovljenika Hrvatske
Za izdavača: Jasna A. Petrović, predsjednica

Glavni urednik: Bosiljko Domazet

Uređuje: Uredništvo Glasila

Adresa Uredništva: 10 000 Zagreb, Trg kralja Petra Krešimira IV. br. 2/II.

Info: Telefon/faks: 01/4655 146; 01/4635 202

E-mail: suh@zg.t-com.hr

Web stranica: www.suh.hr

Grafički urednik: Nenad Pejušković

Tisak: GMG GRAF, Sesvete

Temeljem mišljenja Ministarstva kulture Republike Hrvatske br. 532-03-01/7-96-01 od 20.2.1996. Glasilo SUH-a je, kao proizvod iz članka 18. točka 13. Zakona o porezu na promet, oslobođen obveze plaćanja poreza na promet.

Cijena: 5 kn

BJELOVAR

Godišnja skupština i svečanost

Bjelovarska podružnica SUH-a već tradicionalno slavi 1. listopada, Međunarodni dan starijih osoba i istodobno održava svečanu godišnju skupštinu, na kojoj predstavlja izvješće o radu tijekom godine. Ove godine je svečanost održana u bjelovarskom hotelu "Central", u nazočnosti brojnih članova i gostiju, predstavnika Središnjice SUH-a Hrvoja Duspera te predstavnika raznih udruga i organizacija s kojima surađuje bjelovarska podružnica SUH-a.

Predsjednica Podružnice, Ana Široki s ponosom je istakla programske zadatke i ciljeve ostvarene tijekom izvještajnog razdoblja, od kojih su najvažniji poboljšanje kvalitete života i zdravlja te širenje znanja članova iz područja zanimljivih za treću životnu dob.

Ani Široki je ove godine za njen društveni rad i angažman uručena Zlatna plaketa "Grb grada Bjelovara", povodom Dana grada Bjelovara i bjelovarskih branitelja 29. rujna. To je još jedna potvrda kako bjelovarska podružnica SUH-a djeluje na dobrobit, ne samo svojih članova, već i šire društvene zajednice.

Predsjednik Odbora za ekonomska prava umirovljenika Hrvoja Dusper pozdravio je uzvanike i čestitao na uspješnom radu,

naglasivši kako je ovo jedna od najtežih godina naše socijalne stvarnosti - godina u kojoj se položaj umirovljenika i osoba starije dobi približio samom rubu siromaštva.

„Vaš se uspjeh zrcali u činjenici da ste u svoje uspješno djelovanje ugradili višegodišnje iskustvo te iskustva SUH-a u cjelini. Što je više bilo tuge, to smo se više radovali susretima; što je više bilo bijede, nudili smo prijedloge, rješenja, potporu“, rekao je Dusper.

„Hrvatska mora zaustaviti sve one koji za govornicama i u medijima govore kako su umirovljenici teret, balast, one koji bi najradije ukinuli i mirovine. Hrvatska mora glasno reći da voli svoje stare, da voli svoje umirovljenike. Danas je dan kad smo to čuli od mnogih, pa dopustite da vam i ja to kažem“, poručio je Hrvoja Dusper. Nakon što je usvojeno izvješće Predsjedništva i Nadzornog odbora, Ana Široki je nazočne podsjetila da obilježavajući 1. listopada kao Međunarodni dan starijih osoba istovremeno proslavljamo i svoj dan - Dan sindikata umirovljenika.

Svečanost je protekla u druženju, pjesmi i plesu do dugo u noć. (Mira Glück-Milošević, foto: Jozo Lovrić)

ZADAR

Za pomoć nazovite SOS SENIOR

Zadarski sindikalac i povjerenik SSSH Vedran Uranija, najavio je, na konferenciji za novinare 4. listopada pilot projekt pomoći našim umirovljenicima i to je prvi takav projekt za sada u Hrvatskoj.

U situaciji kada državne institucije nedovoljno vode računa o uvjetima života i pravima umirovljenika, od kojih mnogi jedva spajaju kraj s krajem i kopaju po kontejnerima, zadarska podružnica Sindikata umirovljenika Hrvatske pripremila je niz aktivnosti i mjera kako bi im se olakšao život i pomoglo u rješavanju svakodnevnih poteškoća i problema, rekao je Uranija.

U Zadru trenutno imamo 20-ak tisuća umirovljenika i desetak tisuća ljudi treće životne dobi koji primaju socijalnu pomoć. Oni su najugroženija kategorija naših građana, iako su pošteno odradili svoj radni vijek.

Na teško stanje umirovljenika, osvrnuo se i predsjednik zadarske podružnice SUH-a Mihael Hreščanec. Predstavila se i Olivera Manarelli, koja je na čelu tima umirovljeničkih volontera te Maja Vulić i sama umirovljenica, koja je zadužena za besplatni telefon za sve umirovljenike pod nazivom - SOS SENIOR.

Zadarska podružnica SUH-a organizira i nudi besplatnu pravnu pomoć, stalni dežurni telefon koji je na raspolaganju umirovljenicima radi pomoći u rješavanju svakodnevnih životnih problema, volonterski rad za pomoć starima, bolesnima, nepokretnima. Također, nastoji pojačati suradnju s nadležnim strukturama radi interesa umirovljenika, osobito onih najugroženijih s mirovinama ispod dvije tisuće kuna kroz subvencioniranje troškova za osnovne životne potrebe. (Minja Gugić)

DUBROVNIK

Izlet u Konavle

Dubrovačka Podružnica SUH-a organizirala je 28. rujna izlet u Konavle i obilazak mjesta bogate povijesti ovoga kraja, gdje možemo pratiti hod povijesti i trag minulih civilizacija od prapovijesti do najnovijeg doba.

Primjerice, iz prapovijesti tu su ilirske gomile u Mikulićima, iz vremena Rimljana Mitrej (svetište boga Mitre) u Močićima, iz srednjeg vijeka stećci, iz doba Dubrovačke republike utvrda Sokol grad, Franjevački samostan u Cavtatu i Pridvorju, sklop mlinica u Ljutoj, a iz novijeg doba Bukovčeva kuća, Meštrovićev mauzolej i Bogišićeva zbirka. Puni dojmova i vidno zadovoljni, izletnici su se na kraju dana vratili u Grad. (K. Koroman)

VODNJAN

Talijanski sindikati pomažu svoje umirovljenike

Iako je SUH Ogranak Vodnjan iz Podružnice Pula još 20. travnja 2012. u Vodnjanu potpisao Sporazum o bratimljenju sa Sindikatom umirovljenika Italije SPI CGIL iz Castelfranco Veneto, provincija Treviso, regija Veneto, uzvratni susret bratimljenja upriličen je tek 8. i 9. listopada 2013. u Castelfranco Veneto. Jedna delegacija iz Ogranka Vodnjana zajedno s predsjednikom Županijskog povjereništva SUH-a Istarske županije posjetila je svoje prijatelje u Castelfrancu. Naše kolege iz Castelfranca srdačno su nas primili, izložili su nam svoju aktivnost, pokazali svoje prostore, koji se nalaze u okviru njihove Konfederacije udruženih sindikata radnika - CGIL, čiji su članovi, a dijele prostore i sa svim servisima osnovanih od strane CGIL: Patronat INCA - za pomoć u ostvarivanju mirovinskih i socijalnih prava; CAAF - porezno savjetovalište; AUSER - volonterijat; Udruga za zaštitu potrošača i još neki drugi. Pokrajina Treviso u kojoj se nalazi Castelfranco Veneto, a i sama regija Veneto, jedna je od najbogatijih regija u Italiji, ali imaju i vrlo jaku sindikalnu aktivnost, od koje možemo puno naučiti. U okviru sindikata vrlo je razvijena razgranata pomoć svim članovima - i radnicima i umirovljenicima - u svim segmentima društvenog života.

Osim razgovora o daljnjoj suradnji naših dviju sindikalnih organizacija, organizirali smo i susret gradonačelnika Vodnjana i gradonačelnika Castelfranca u vijećnici grada Castelfranca. Na zajedničkom prijemu kod gradonačelnika Castelfranca Luciana Dussina, predstavnici delegacije grada Vodnjana na če-

lu sa gradonačelnikom Vodnjana, Klaudiom Vitasovićem i delegacije SUH-a Ogranka Vodnjana razgovarali su o dosadašnjoj, ali i budućoj suradnji sindikata umirovljenika, ali isto tako i o suradnji gradova, sa željom da se i gradovi zbriju. Tako je već dogovoreno da gradonačelnik Castelfranca sa svojim suradnicima posjeti 9. Dane mladoga ulja, koji se održavaju u Vodnjanu 15. do 17. studenoga 2013. godine, gdje bi se dogovorili, kako očekujemo, o modalitetu bratimljenja gradova. Posebno smo zadovoljni da je sindikat umirovljenika iz ovih dviju regija potaknuo suradnju gradova. (Vladimir Buršić)

ZAGREB

Međunarodni dan starijih osoba

Uoči Međunarodnog dana starijih osoba izdano je novo 4. izdanje Vodiča za starije građane grada Zagreba. Ovaj vrlo koristan „Vodič“, čiji je nakladnik grad Zagreb, Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom, a glavna urednica je mr.sc. Višnja Fortuna, pročelnica Ureda, te njene suradnice mi suradnici Romana Galić, Ljiljana Vrbić, Andrea Ninić, Antonija Bobić, Martina Biškup, Cvita Šimić, Mario Jambričić i Davor Kobeščak. „Vodič“ je izdan u 10.000 primjeraka (za početak), jer 3. izdanje je naknadno još tiskano u čak 30.000 primjeraka zbog interesa korisnika.

„Vodič“ pruža potrebne informacije o socijalnoj zaštiti, zdravstvenoj zaštiti, mirovinskom osiguranju, organizacijama civilnog društva, kulturnim obrazovnim i sportskim ustanovama i društvima, zatim niz korisnih informacija za kretanje gradom kao što su podaci o javnom gradskom prometu, o najvažnijim komunalnim centrima, vjerskim zajednicama i crkvama, o radio i tv emisijama za starije, o važnijim datumima i još

mного potrebnih informacija za svakodnevni život i na kraju su još dati mnogi praktični savjeti i preporuke za bolje poznavanje i rješavanje pravnih, psiholoških, zdravstvenih i drugih potreba starijih osoba (npr. osnove o starenju i starosti, o pomagalima za bolju prilagodbu aktivnostima svakodnevnog života, o najčešćim bolestima, o pružanju psihološke pomoći zbog gubitka dragih osoba iz života, o pisanju oporuke i drugih pravnih dokumenata).

Ali možda najvažnija je poruka našeg gradonačelnika Milana Bandića na početku „Vodiča“: „Svi se trude pomoći ljudima da dožive starost, a mi smo vam željeli omogućiti da uživate u njoj. Često zaboravljamo da ste vi zaslužni za sva dobra koja uživamo, jer su ona rezultat vašeg radnog vijeka i zato vam hvala.“

Kažu da si star onoliko koliko se osjećaš starim; bilo bi bolje i uspravnije reći: starost je vrijeme kada dobivaš još jednu kvalitetu, a to je mudrost.“ (B. Budigam)

Kestenijada

Članovi SUH-ove podružnice „Studentski grad“ odlučili su nedjelju 6. listopada provesti u Hrvatskoj Kostajnici na „Kestenijadi“. Na ulicama Kostajnice bilo je vrlo živo, nastupali su članovi raznih kulturno-umjetničkih društava, prodavale su se rukotvorine, slastice od kestena, a miris pečenog kestena širio se cijelim mjestom. Stari grad također je otvorio svoja vrata i predstavljeni su brojni stari zanati. Nakon kratke šetnje mostom preko granice, stigli smo u inozemstvo - u Bosansku Kostajnicu, gdje smo, naravno, probali bosanske čevape.

Nakon Hrvatske Kostajnice, s torbama punih kestena, oraha, medenjaka i drugih slastica, posjetili smo Taborište i seosko gospodarstvo obitelji Tišinić. Drvena kuća, Korablja, mnoge je oduševila. Oko Korablje prostire se ograđen prostor, u kojem smo mogli vidjeti mali zoološki vrt. Nakon graha s kobasicama, koji je spravljala sama gazdarica, zadovoljni lijepim vremenom koje nas je pratilo cijelim putem, uz pjesmu i šalu, otišli smo prema Zagrebu. (S. Živčić)

PAZIN

Umirovljenici iz Portogruara s pazinskim SUH-ovcima

Povodom dana umirovljenika i šeste godišnjice bratimljenja Sindikata umirovljenika Pazina i SPI-CGIL iz Portogruara ugostili smo pedesetak njihovih članova. Dočekali smo ih na autobusnoj stanici u Pazinu, prošetali našim šetalištem pokraj škola i zaželjeli im dobrodošlicu u Spomen Domu gdje se ovih dana održavala svečanost povodom obljetnice pripojenja Istre matici Hrvatskoj.

Predsjednik naše podružnice Vjekoslav Sergio i predsjednik Sindikata Portogruara Pietro Anese, pozdravili su prisutne i izrazili želju da se dobra suradnja nastavi i dalje jer ona predstavlja pravo bogatstvo u zbližavanju članova kao i u razmjeni korisnih iskustava u radu sindikata umirovljenika.

Šetnjom kroz grad, uz stručnog vodiča, gosti su upoznali zanimljivu povijest Pazina čije se ime prvi put spominje 983. godine u ispravi cara Otona II. Posjetili su i župnu crkvu Sv. Nikole, vrijedan spomenik kulture iz 1266. godine. Kroz glavnu ulicu stigli smo i do srednjovjekovnog Kaštela, smještenog nad ponorom Pazinčice. Kaštel spada u red najljepših kaštela u Istri. Danas je u njemu Etnografski muzej Istre, dok se u dvorištu Kaštela, za ljetnih večeri, održavaju raznovrsne priredbe. Posebno ih se dojmila organizacija Dana Julesa Verne-a. Šetnju gradom završili smo druženjem u hotelu Lovac.

U službenom dijelu programa, naš predsjednik Sergio podsjetio je prisutne na početak našeg bratimljenja i na dugogodišnju uspješnu suradnju te je gostima u znak zahvalnosti predao reljef Istre. Kolega Pietro Anese u svom govoru istaknuo je da se suradnja nastavlja sa željom sudjelovanja u realizaciji naših posebnih programa i u humanitarnim akcijama. U znak uspješne suradnje predao nam je srebrnu plaketu na kojoj su

ugravirane riječi zahvale. Goste je pozdravio i gradonačelnik našeg grada Renato Krulčić koji je u svom govoru izrazio zadovoljstvo što smo ga pozvali te nam je zaželio da se naša suradnja nastavi i obogaćuje, a to bi mogao biti čak i početak uspostave susreta na nivou gradova Pazina i Portogruara. U sjećanje na današnji dan poklonio im je naše poznate proizvode - malvaziju i med.

Nakon službenog dijela nastavilo se druženje uz muziku, pjesmu i ples. Kulminacija je bila kad je talijanski tenor u mirovini Gino Del Moro, otpjevao nekoliko poznatih talijanskih kancona, darovavši nam i desetak svojih cd-a. Nakon veselog druženja u Pazinu, povelili smo goste u poznati gradić Gračišće. Bili su oduševljeni znamenitostima mjesta, lijepo uređenim ulicama, a iza crkve Sv. Vida, zaštitnika Gračišća, obitelj Bažon počastila je goste domaćim kolačima - cukerančićima i domaćim pićima - malvazijom, biskom i medicom. Naši prijatelji nastavili su put za Labin i Rabac gdje su prenoćili.

Što reći na kraju već da nas svaki susret obogati i nanovo potvrdi koliko je lijepo družiti se, surađivati i stvarati nova prijateljstva. (Gracijela Zović)

ZAGREB

Gerontološki tulum

Ove je godine na Zrinjvcu održan 10. gerontološki tulum. Nastupilo je mnogo starijih osoba okupljenih u udrugama civilnog društva koje im pružaju mnogo sadržaja za vedriji i ispunjeniji život. U kulturno zabavnom programu na pozornici izmjenjivala su se kulturno umjetnička društva s pjesmama i plesovima (iz narodne tradicije, ali i modernim), kratkim skečevima koji nastaju kao oblik i njihovog literarnog stvaralaštva, i pjesnici su pokazali trenutke svog stvaralačkog nadahnuća, nisu zaboravili pokazati i koliko je važno osmišljeno kretanje i svakodnevno vježbanje.

Na više od 30 postavljenih štandova duž puteljka do pozornice udruge, domovi za starije osobe, gerontološki centri i opskrbljivači starijih osoba, raznim pomagalicama su pokazali što sve rade starije osobe u svoje slobodno vrijeme, odnosno što mogu koristiti kao pomoć za poboljšanje vlastitog življenja. Ima tu svih mogućih vrsta ručnih radova, slikarija na platnu, staklu, papiru, svili u svim mogućim tehnikama, oslikanih uporabnih predmeta, izrađenog nakita od tradicionalnih „perlica“ („samoborski klaluš“) do moderno

dizajniranog od keramike, školjčica ili cvjetica (od svile), te fotografije koje pokazuju druge aktivnosti i druženja na izletima, na zajedničkim ljetovanjima, ali i bogatom društvenom životu u prostorijama njihovih udruga - plesna i glazbena događanja, proslave rodendana, maskenbali i dočeci Novih godina.

Ove je godine Podružnica Sindikata umirovljenika „Studenski grad“ na svome štandu prikazala upravo dio svojih aktivnosti slikom i izlošcima. A kulturno umjetnička grupa iz Oporovca otpjevala je u svojim bogatim nošnjama uz tamburaše pjesme iz Prigorja. Nastupiti su još željele dvije naše podružnice jedna s vježbom za poboljšanje pokretljivosti, a druga sa komičnim igrokazom, ali zbog ograničenosti vremena i zbog sve većeg interesa udruga nije bilo moguće. Naši su članovi u narodnim nošnjama na povratku kući neplanirani i spontano izveli i nekoliko plesova i pjesama na Trgu bana Jelačića i bili burno pozdravljeni od slučajnih prolaznika, ali i pobudili znatiželju za događanjem na Zrinjvcu i uputili se u tom smjeru. (Biserka Budigam)

NOVIGRAD

4. sportske igre SUH-a Istarske županije

Oko 180 natjecatelja i isto toliko gledatelja sudjelovalo je i pratilo Četvrte sportske igre Sindikata umirovljenika Hrvatske za Istarsku županiju, 10. listopada ove godine. Domaćin je bila novigradska podružnica, a pokrovitelj Istarska županija. Natjecalo se 68 ekipa u šest disciplina u ženskom i muškom nadmetanju i to: u boćanju, stolnom tenisu, kartanju (briškuli i trešet), pikadu, remiu i šahu. Na ovom sportskom susretu sudjelovali su članovi iz svih naših podružnica SUH-a iz Istre: podružnice Fažana, Labin, Medulin, Novigrad, Pazin, Poreč, Pula, Roč, Svetvinčent, Umag i Vrsar. Svaka podružnica imala je jednu ekipu u dvije ili više disciplina, osim Pule, koja zbog svoje veličine ima pravo dati tri ekipe i podružnica domaćin dvije ekipe.

Ukupni pobjednik je Podružnica Pula 1, sa 205 bodova, druga je Podružnica Novigrad 1, sa 180 bodova, a treća Podružnica Umag sa 140 bodova.

Na dosadašnjim igrama natjecalo se u prosjeku oko 150 naših članova, a na ovim četvrtim igrama natjecalo se rekordnih 174 igrača, a u organizaciji samih igara sudjelovalo je 30-tak naših članova iz svih podružnica. U novigradskoj sportskoj dvorani, snage su odmjeravali u šahu, pikadu, briškuli i trešeti, remiju i stolnom tenisu, dok je boćarski turnir, zbog nestabilnih vremenskih prilika, premješten s obližnjeg boćališta Lako - u ono natkriveno, u Labincima.

Igre je otvorio istarski župan Valter Flego, a okupljenima su se obratili i gradona-

čelnik Ante Milos, predsjednica SUH-a Jasna Petrović, predsjednik Županijskog povjereništva SUH-a Vladimir Buršić i predsjednik novigradske podružnice Ernest Martinić. Otvorenje je pjesmom začinio novigradski ženski zbor Lavanda, s voditeljem Branislavom Ostojićem.

- Cilj koji dijelimo je bolji život i zajedništvo. Ne možemo povećati penzije ni smanjiti PDV, ali na nama je odgovornost da izgradimo bolju budućnost za vas i za nove generacije. Zajedno s vama, našim gradovima i općinama, Županija može pripremiti projekte za kvalitetniji život. Zato je i formiran savjet za umirovljenike u kojemu je i vaš predstavnik - poručio je župan, poželjevši im ponovni susret i sportsko druženje sljedeće godine u Istri, a ne, kako je naglasio, "na Sjevernom Jadranu i Lici".

Milos je SUH-ovcima poželio dobrodoš-

licu u "gradu zlatnog olimpijca Giovannija Cernogorza", istaknuvši da je Novigrad malen, ali ima čak 17 sportskih klubova, više od 500 članova sportskih udruga te dodao kako se gotovo svi ovdášnji mališani bave nekim sportom. Pohvalio je organizaciju igara i rad novigradskog SUH-a, napominjući da sudjeluje u svim ovdášnjim inicijativama i akcijama. "Za nas je velika sreća vidjeti koliko ste aktivni i da možemo računati na vaše znanje i iskustvo, koji nemaju cijene", rekao je Milos.

- Recimo "ne" svakoj vlasti koja ponižava naš rad, recimo kakvo društvo po mjeri čovjeka želimo. Recimo da smo puno dali, a još više dajemo. I ne zaboravite - mi umirovljenici, mi stariji postajemo većina. Nas će se sve više pitati. Zato hajdemo kroz nadmetanje, igru i druženje ojačati mišice i naše šake, jer su u ovo vrijeme snaga i zajedništvo jedino što će nas obraniti od poniženja. Neka igre počnu u radosti zajedništva i ljubavi, rekla je Jasna Petrović.

U dvorani je upriličena i izložba likovnih radova i rukotvorina članova iz čak osam istarskih podružnica SUH-a. Za kraj igara, u večernjim je satima u hotelu Maestral upriličena dodjela nagrada te druženje uz večeru i glazbu. Bila je to prigoda da sudionici igara na račun domaćina i organizatora iz novigradske podružnice SUH-a izraze sve same pohvale, obzirom na besprijekornu organizaciju i domaćinstvo, što je učinio Vladimir Buršić odobito čestitajući predsjedniku Organizacionog odbora Borislavu Bendi i ostalim članovima iz Predsjedništva podružnice domaćina, kao i članovima Organizacijskog odbora iz ostalih podružnica.

Na prigodnom druženju uručene su medalje i pehari, nakon čega je predsjednik Podružnice Fažana Dario Šuran, zajedno s načelnicom Općine Fažana Adom Damjanac, preuzeo zastavu igara, s obzirom da će se 5. sportske igre održati u Fažani, u organizaciji Podružnice SUH-a Fažana. (V. Buršić)

Nakon cjelodnevnih natjecanja najbolja u briškuli i trešeti za žene bila je ekipa Umaga, dok su u muškoj konkurenciji najbolji bili Vrsarani. U remiju je titulu najboljeg ponijela ekipa Pula 2, u ženskom boćanju Novigrad 1, a u muškom Umag. U pikadu su i u muškoj i u ženskoj konkurenciji najbolji bili igrači i igrači Novigrada 1, u stolnom tenisu prvo mjesto osvojila je Pula 1, a u šahu Poreč. Ukupni pobjednik igara je ekipa Pula 1 s 205 osvojenih bodova, druga je ekipa domaćina Novigrad 1 sa 180 bodova, a trećeplasirani su članovi SUH-a iz Umaga sa 140 osvojenih bodova.

ŽRNOVNICA

Peti sportski susreti SUH-a Splitsko-dalmatinske županije

Žrnovnica je 28. rujna bila umirovljenički centar Dalmacije. Naime, u organizaciji lokalnog ogranka Sindikata umirovljenika Hrvatske održani su 5. Sportski susreti SUH-a Splitsko-dalmatinske županije. Oko dvjestotinjak umirovljenika iz cijele županije - iz Splita, Vrgorca, Omiša, Trogira i Žrnovnice - sudjelovali su u bogatom sportskom i kulturnom programu koji se odvijao na nekoliko lokacija u Žrnovnici. Natjecali su se u balotama, kartama, pikadu i potezanju konopa, a u svim disciplinama su se borile ženske i muške ekipe. Nije bilo važno tko pobjeđuje, već je važno olimpijsko pravilo - tko sudjeluje!

Nakon fer borbi, sudionici su obišli Antoničinu mlinicu koja i sada melje žito, te crkvu uznesenja blažene djevice Marije. Blizu crkve je i posljednje počivalište Miljenka Smoje, velikana pisane riječi, gdje je dio sudjelovao i na misi. Poslije ručka u restoranu „Rus“ iz svih grla je zaorila naša lipa dalmatinska pisma.

Već na otvaranju susreta bilo je lijepih riječi. Susrete su otvorili predsjednik Podružnice SUH-a Žrnovnica i organizator susreta Lenko Kovačić te predsjedni-

ca Županijskog povjereništva SUH-a Danica Tomić, a izaslanik Sindikata iz Središnjice, član Predsjedništva Branko Jalšovec spjevao i prigodnu pjesmu, završivši: „Sindikalci - ljudine prave od pete do glave, na pos'o se dali da feštu proslave, taj 5. susret "sportskih elita" iz krajeva pored Splita, na diku cilog svita". Dalmatinskim penzićima obratio se i Stipe Amidžić, dopredsjednik Mjesnog odbora.

Domaćini iz Žrnovnice uložili su mnogo truda u organizaciju ovih susreta, a 6. susreti, već se zna, bit će 2014. godine u Trogiru. (Petar Grbavac, Vjekoslav Aljinović)

PETNJA

Prvi sportski susreti SUH-a Brodsko-posavske županije

Umirovljenici Brodsko-posavske županije održali su prve sportske susrete u organizaciji podružnice Sindikata umirovljenika ove županije, u subotu 28. rujna 2013. na jezeru Petnja, rekreacijskom i izletničkom centru kod Sibinja. Time je obilježen i Dan Sindikata umirovljenika i Međunarodni dan starijih osoba.

Usprkos oblačnom vremenu, okupilo se više od dvije stotine sudionika, koje su pozdravili predsjednik Županijskog povjereništva SUH-a Stjepan Rakitić i pročelnica županijskog odjela za zdravstvo i socijalnu skrb Klara Šćuka.

Susrete umirovljenika otvorila je predsjednica SUH-a Jasna Petrović riječima kako svi mi želimo pomoći jedni drugima, jer to je u ljudskoj naravi i zato poručujemo da želimo živjeti kroz međusobnu radost, a ne kroz patnju.

„Nije nikakav problem kod nas biti prorok, samo ako si dovoljno pesimistički raspoložen. To zajedništvo nemoći, slika je umirovljenika koji zbog ovr-

ha gube jedini dom i prihode, koji su prevareni, poniženi, podcijenjeni, suvišni - koji su teret. To je slika koju odbijamo, jer odbijamo biti zajedništvo nemoćnih“, rekla je Petrović. Predsjednica SUH-a poručila je kako umirovljenici imaju snage za stvaranje bolje svakodnevice u borbi za dostojanstven život, socijalnu uključenost i prava starijih, pri čemu se sindikat bori da nitko tko je radio ne bude sutra gladan.

Sportski susreti odvijali su se kroz zanimljiva natjecanja poput skakanja u vreći, potezanja konopa, pikada, belota, ali i veselih igara prilagođenih osobama starije dobi, primjerice, trčanja s jajetom u žlici, brzog jedenja banana i hodanja po opekama.

Cijelo prijepodne bilo je zabavno i veselo, čemu su pridonijeli i članovi kulturno-umjetničkih društava Brodsko-posavske županije, a poslije ručka, sudionike je osvojila slavonska pjesma pa se i zaplesalo. Priznanja su podijeljena najboljima i onima koji su pokušali biti najbolji, a posebne na-

S. Raketić i J. Petrović s majstarijem sudionicima: - Viktorijom Tresk (90) i Ivom Đuzelom (88)

grade su dobili i najstarija sudionica i sudionik.

Predsjednik Županijskog odbora SUH-a Stjepan Rakitić, zadovoljan je prvim okupljanjem umirovljenika te je naglasio kako „moramo voditi brigu o sebi, jer smo važan dio društvene zajednice koji se kroz angažman sindikata zalaže za dostojanstven život starijih“.

Uz sportske i zabavne sadržaje ovog okupljanja, održana je i tribina pod nazivom „Zaustavimo siromaštvo umirovljenika“, na kojoj su uvodno govorili i poslije odgovarali na brojna pitanja, predsjednica SUH-a Jasna Petrović i njezin zamjenik Milan Tomičić.

„Raspravili smo važna pitanja iz segmenta dopunskog zdravstvenog osiguranja i najavljenih novosti u mirovinskom sustavu. I ova Vlada, kao i sve prošle, moraju znati da umirovljenička populacija nije i ne može biti teret društva, a ovakva okupljanja jačaju nas i naše članstvo. Za umirovljenike svaka Vlada mora imati novca u proračunskim pozicijama, u Hrvatskoj 140.000 starijih od 65 godina nemaju ni mirovinu niti ikakve prihode, naši su umirovljenici po siromaštvu treći u Europi, zar je to život dostojan čovjeka“ - komentirali su sudionici, ojačani za neke nove dane. (B.D.)

POVLASTICE ZA ČLANOVE SINDIKATA

A. LJEKARNE

1. "Ljekarne Zagrebačke županije", Velika Gorica, M. Magdalenica 1, 01/6251811 - 10% popusta na tzv. šareni asortiman (OTC)
2. "Zdravstvena ustanova Ljekarne Medikor", Sesvete, Zagrebačka 6, 01/2059925 i Trg Lovre Matačića 8, 01/2002147 Drogerije: "Prodavaonica zdravlja", Zagreb, Praška 10, 01/4827254 i "Medikor", Zagreb, Nova cesta 52, 01/3689666 - 10% popusta na proizvode "OMRON" (tlakomjeri, inhalatori, termometri, E4 tens itd.), "BEURER" (masažeri, grijači pokrivači, vage itd.), "NATURES' PLUS" (spiruteini, vitamini, biljni pripravci itd.) i "Flavin 7", a na sav ostali šareni asortiman (OTC) 5%
3. Ljekarne Filipović, Zagreb, Radnička cesta 59 A, 01/618 7729; Jarušića 11- Lanište 01/614 0595; 44235 Mošćenica 044/733697 - 10% popusta na tzv. šareni asortiman (OTC)
4. Zdravstvena ustanova Ljekarne Tripolski, Osijek, J.J. Strossmayera 14, 031/207808 - 10% popusta na tzv. šareni asortiman (OTC)

B. CENTRI ZA LIJEČENJE I ZDRAVSTVENU REHABILITACIJU

1. ZTC Banja Vrućica, Teslić, Bosna i Hercegovina tel. 00387/53410030 - 10% popusta na usluge uz mogućnost obročne otplate na kardiovaskularni i reumatološki program usluge, te 50 % popusta na cijenu ručka (5 eura)
2. Krapinske Toplice, Antuna Mihanovića 2, tel. 049/202202 - KRASS HOTEL 049/232322 - za skupne korisnike 15% popusta od utvrđene cijene smještaja ; za pojedinačne korisnike 10% popusta od utvrđene cijene smještaja
3. Bizovačke Toplice d.d. Bizovac, Sunčana 39, tel. 031/685100 - popust na cijene smještaja u hotelu "Termia" s dvije zvjezdice i to: puni pension u jednokrevetnoj sobi iznosi 280,50 kn, a u dvokrevetnoj sobi 225,50 kn; popust za smještaj u Prenocištu Toplice: puni pension u jednokrevetnoj

sobi 168,00 kn, u dvokrevetnoj i trokrevetnoj sobi 145,00 kn po osobi; kupališni kompleks Bizovačkih toplica: za organiziranje grupe (minimalno 20 osoba) cijena jednodnevnog kupanja iznosi 15,00 kn

4. Terme Tuhelj d.o.o. Tuheljske Toplice, Ljudevita Gaja 4, tel. 049/203754, sljedeći popusti: a) za grupne korisnike (najmanje 25 osoba) bazeni i ručak 77,00 kn radnim danom i 85,00 kn vikendom; b) za pojedinačne korisnike 15% popusta na cijene smještaja dužeg od 2 dana, te 20 % popusta na cijene uporabe bazena
5. Stubičke Toplice, Hemerson d.o.o. Gupčeva zvijezda 3 - Hotel Matija Gubec, Stubičke Toplice, V. Šipeka 31, tel. 049/282403 - popust na smještaj na bazi polupansiona i pansiona: polupansion 220,00 kn po osobi dnevno; puni pension 240,00 kn po osobi dnevno
6. Lječilište Istarske Toplice, Sv. Stjepana 60, 52427 Livade - popusti za članove SUH-a: Organizirana grupa članova SUH-a u hotelu Mima u dvokrevetnim sobama tipa *standard* ima ugovorene posebne cijene, ovisno o veličini grupe i terminu, 50% popust na wellness zonu itd.
7. Specijalna bolnica za medicinsku rehabilitaciju Varaždinske Toplice, Trg slobode 4, tel. 042/630206 ; fax. 042/630857 - a) za grupne korisnike 15% popusta na važeće cijene, b) za pojedinačne korisnike 10% uz minimalni boravak od 10 dana
8. Hotel Terme Jezerčica, 49240 Donja Stubica, Toplička 80, tel. 049/200605 - 20% popusta za individualne dolaske na dnevne ulaznice za bazene (15% za saune i masaže i tretmane); za grupni posjet (20 osoba) bazeni i ručak radnim danom 65 kn, a vikendom i praznikom 75 kn; smještaj za minimalno 4 noćenja, puni pension 200 kn dnevno
9. REUMAL, Fojnica, medicinska rehabilitacija, Banjska 1, Bosna i Hercegovina - 10% univerzalni popust - fizikalna terapija (1690,00 ili 1450,00 kn) i balneo terapija (1450,00 ili 1300,00 kn), ovisno o terminu posjeta

10. Poliklinika Medikol, Zagreb Voćarska 106, tel. 01/4594772, fax 01/4594717 - sistematski pregledi za muškarce po 1000 kn, a za žene po 1600 kn; popusti za članove SUH-a i članove njihovih obitelji: 30% popusta na cijene dijagnostike i pregleda iz stalne djelatnosti, a 10% popusta na cijene dijagnostike i pregleda iz konzilijarnih usluga i laboratorijske dijagnostike iz stalne djelatnosti (Zagreb, Rijeka, Čakovec, Split i Osijek)

11. SimBex d.o.o., Andrije Hebranga 10, 10000 Zagreb - besplatna predavanja i besplatna mjerenja po dogovorenom rasporedu; 10% popusta na kompletan prodajni asortiman proizvoda i usluga
12. Vita Perfectus d.o.o. 10040 Zagreb, Tržna 1a - popust na medicinske pripravke i ortopedska pomagala
13. Optika Argus, Poljička 1, 10000 Zagreb, - 12% popusta na kupnju robe i usluga iz asortimana tvrtke i pružanje stručnih usluga + 3,5% na gotovinsko plaćanje
14. Optika Visus, d.o.o., Osijek, Stjepana Radića 10, tel. 031/213470, - 30% rabata na kupnju višejakosnih (progresivnih, bifokalnih, dioptrijskih) naočala; 20% rabata od ukupne vrijednosti za kupovinu svih jednojakosnih dioptrijskih naočala

C. UGOSTITELJSTVO I HOTELI

1. Željezničko ugostiteljstvo d.o.o. Zagreb, 01/6695425 - popusti za članove SUH-a: 30% u hotelu "Dora" Zagreb (01/6311 900), 35% u hotelu "Mursa" Osijek (031/224 900), 30% u prenoćištu „Željezničar" Split (021/401 200)
2. Restoran i kavana „Muzej" Zagreb, Trg Maršala Tita 10, tel. 01/4826 408 - 20% popusta na ukupnu vrijednost dnevne ponude menija i dnevnih jela
3. Pivnica Medvedgrad, Zagreb, Ilica 49, tel. 01/4846 922, „Pivnica Medvedgrad", Adžijina 16, tel. 01/3646 546 i „Pivnica Mali medo", Tkalciceva 36, tel. 01/4929 613 - 10% popusta za članove SUH-a na cijelu ponudu
4. Smolčić ugostiteljstvo, Čepin, Psunjska 39, 031/297742 - 10%

UMIROVLJENIKA HRVATSKE

popusta na sveukupnu ponudu hrane u bistrou "Vesna" i u restoranu "Millenium". Mjesečna pretplata na topli obrok 27,00 kn uz besplatnu dostavu

5. **Hoteli Jadran d.d.** 51260 Crikvenica, Bana Jelačića 16 tel. 051/241970; 051/455560 - **10% popusta na grupe od 25 i više osoba**
6. **Thalassoterapia Crikvenica**, 51260 Crikvenica, Gajevo šetalište 21, tel. 051/407636, mob. 099/808250 - **5% popusta za članove SUH-a** (u individualnom ili grupnom aranžmanu) na boravak od 7-12 noći, a **10% popusta** na boravak od 12 i više noći
8. **Hrvatska riznica, umjetnička galerija Panton**, Zagreb, Ilica 14, tel. 01/4833052 - **10% popusta na cjelokupni umjetnički asortiman**
9. **KIKA namještaj d.o.o.** Zagreb, V. Škorpika, tel. 01/5499201 - **10% popusta na cjelokupni asortiman koji se ne nalazi na akcijskim prodajama**
10. **Elektroinstalacije FIMD d.o.o.**, Zagreb, mob. 099/5549211, - **10% popusta na sve usluge**
11. **VEKA-ING d.o.o.** Zagreb, Branimirova 189, tel. 01/2342525 - **5% popusta na cijenu i servisiranje klima-uređaja**
12. **PEVEC - maloprodaja neprehrambene robe d.d.** V. Škorpika 26, 10000 Zagreb, tel. 01/3430561 - **popust od 2 do 25% na sve proizvode osim bijele tehnike (ugovor aktivan od 1. 11. 2013.)**
13. **Guma centar, Zagreb**, Gospodarska 70, 01/3464660, 01/3435975 - prodaja nizozemskih auto-guma "Vredestein" - **popust od 15% za kartično i 20% za gotovinsko plaćanje uz besplatnu montažu i balansiranje guma**
14. **Mikronis, Zagreb**, Nova cesta 166, 01/3033102, 091/4244090 - **5% popusta pri gotovinskom plaćanju na cjelokupni asortiman kompjutorske i druge opreme**
15. **EP Systems** (prodaja i servis kompjutorske opreme) Zagreb, Perjavica 14, g. Marko Golik, 091/9211433 - **20% popusta na gotovinsko plaćanje svih servisnih usluga**
16. **Odvjetnički ured Ljiljana Sinanović**, 52440 Poreč, Nikole Tesle 8/1, tel/fax: 052/451232, 098/9385977 - **25% popusta na cijene usluga**
17. **Hrvatska udruga za mirenje**, Zagreb, Teslina 1, 01/4811283 - **5% popusta na cijene usluga svih licenciranih izmiritelja, članova ove udruge, kao i na cijene pohađanja svih stručnih tečajeva u organizaciji ove udruge**
18. **Staklarska radiona Milić**, Zagreb, Stenjevec trg 3, 01/3734460 - **10% popusta**
19. **Kino Europa, Zagreb**, Varšavska 3, 01/4872888 - **40% popusta na cijene ulaznica za sve redovite projekcije**
20. **Novi list, Rijeka**, 051/650043, 099/2102280 - **10% povoljnije cijene u odnosu na cijene za ostale pretplatnike i besplatna dostava**
21. **Politički tjednik "Aktual"**, Zagreb, tel. 01/8892555 - **10% dodatni popust za članove SUH-a (ukupno, npr. 40% godišnje) i besplatna dostava**
22. **Glas Istre, Pula** - **10% povoljnije cijene u odnosu na ostale pretplatnike. Prijave članova SUH-a zaprima: Lučo Pavletić, 052/211006 (ured), 091/7241740**
23. **Perutnina Ptuj, Pipo d.o.o. Čakovec**, Rudolfa Steinera 7, tel. 040/372 839 - **10% popusta na kupnju proizvoda uvjetovanog gotovinskim plaćanjem**

D. RAZNE DJELATNOSTI

1. **Autoprijevoz Čazmatrans** - Nova d.o.o, Čazma, Milana Novačića 10 - **30% popusta na redovitim linijama na relaciji Dugo Selo - Vrbovec - Zagreb, te povoljnosti za jednodnevne izlete**
2. **Slavonija Bus**, Prnjavor, Novi Grad 24a - **50% autobusne karte na redovitoj lokalnoj liniji Slavonski Brod-Samac**
3. **Vrbovec Express**, 10347 Rakovec, vl. Stjepan Brezički - **10% popusta na grupu od 45-51 putnika, a za 28 putnika 5%**
4. **Euroherc osiguranje d.d.** Zagreb, Ulica grada Vukovara 282, tel. 01/6004230, - **15% popusta na kasko-osiguranje, 30% popusta na osiguranje imovine i besplatni preventivni tehnički pregled vozila**
5. **K.M.S. PVC i ALU Stolarija d.o.o.** Breznica, Breznica 82, tel. 01/2063501, Fax. 01/2063502 - **popusti za članove SUH-a: radovi u vrijednosti do 15.000 kn 5% popusta; radovi u vrijednosti od 15.000 do 30.000 kn 10% popusta; radovi u vrijednosti većoj od 30.000 kn 15% popusta**
6. **Vodoinstalaterski servis "Pipa"**, Zagreb, Jačkovina 101, 1/3453125, 091/2477099, 098/247709 - **20% popusta na gotovinsko plaćanje usluga i 10% popusta na kartično plaćanje usluga**
7. **Croatia Records**, Zagreb, Makarska 3, tel. 01/2900866, OIB 45495790992 - **25% rabata na ukupnu vrijednost kupljene robe**

NAPOMENA:

Članice i članovi SUH-a na prodajnim mjestima i u uslužnim radionicama navedenih poslovnih partnera obvezni su predložiti uredno ovjerenu člansku iskaznicu SUH-a (kao dokaz članstva i pravedno podmirene članarine) te osobnu iskaznicu. Također, ako želite više detalja o uvjetima ponude ili želite javiti o nekom problemu u realizaciji povlastice, nazovite SUH (01/ 4655 146).

Poziv predsjednicima podružnica i članovima SUH-a

Želite li ostvariti popust kod određenog trgovca ili za određene usluge? Prije namjeravane kupovine ili korištenja usluga predložite nam davatelja usluge ili prodavatelja te ćemo pokušati dogovoriti popuste za članove SUH.

Asja Tomin, predsjednica Podružnice SUH-a Split

Činimo starima život ljepšim i dostojanstvenijim

Asja Tomin, rođena je u Splitu prije 60 godina, a punih 33 godine radila je u Brodosplitu, odakle je i otišla u prijevremenu mirovinu. Bila je sindikalna povjerenica, članica Izvršnog odbora podružnice Brodosplit, te angažirana u aktivu žena. U Sindikat umirovljenika splitske podružnice uključila se odmah po umirovljenju, isprva na poslovima tajnice podružnice.

• Koliko ste sati dnevno radili u radnoj dobi, bilo plaćenih ili neplaćenih, a koliko radite sada?

Tijekom radnog vijeka radila sam 8 sati dnevno, a po potrebi i dulje, što sam nastavila u SUH-u, Podružnici Split.

• Kad ste se i zašto učlanili u SUH?

U SUH sam se učlanila odmah po umirovljenju prije sedam godina, jer s obzirom na moje iskustvo, znala sam kako pomoći u radu Sindikata umirovljenika, gdje obavljam „Katica za sve“ poslove. Isto tako, dok sam radila u Brodosplitu, uvijek sam pomagala starijim osobama.

• Poredajte po važnosti aktivnosti koje provodite u Splitu?

Najprije, to je volonterski rad, zatim preventivna zdravstvena zaštita i pravni savjeti. Slijedi kulturna djelatnost, rekreacija, izleti i muzičko-scenska djelatnost, što pripada slobodnom vremenu.

• Po čemu se razlikujete od drugih umirovljeničkih udruga?

Pružamo najviše usluga i imamo najviše korisnika kojima je potrebna pomoć. Pri tome, sve to obavljam isključivo volonterski, dok u nekim drugim udrugama te poslove rade zaposlenici koji su plaćeni.

• Zašto ste ponosni na volonterske aktivnosti?

Ponosna sam jer sam uspjela okupiti volontere mlade životne dobi. Radimo zajedno na otklanjanju socijalne isključenosti starijih osoba. Razvijamo navike pomaganja i pozitivan stav prema dobrovoljnom radu, a pritom uključujemo i veći broj osoba starije životne dobi, kako bismo smanjili njihovu izoliranost i osamljenost. Poboľšavamo kvalitetu njihova života kako bismo omogućili što duži boravak u vlastitom domu. Napravili smo projekt „Moj dom je najbolji dom“ s vrlo jasnim vizijama i ciljevima i zato sam ponosna.

• Kako radi vaše pravno savjetovalište? Koji su problemi najčešći?

Pravno savjetovalište radi dva puta tjedno, po potrebi i češće. Najviše je pitanja i problema u vezi mirovinskog staža i doprinosa, ostavinskih rasprava, imovine, nekretnina...

• U programu rada dosta spominjete sportske aktivnosti? Kako se to organizira? Koji je odaziv?

Organiziramo korektivnu gimnastiku za umirovljenike pod nazivom „Vježbajmo zajedno“, a u suradnji s judo klubom „Student“ dva puta tjedno naši članovi vježbaju uz stručnu osobu. Moram reći da ove godine odaziv nije veliki kao prijašnjih, jer i mjesni odbori organiziraju gimnastiku, pa naši članovi posjećuju vježbe u blizini mjesta stanovanja.

• Jeste li naučili služiti se kompjutorom i zašto održavate informatičke tečajeve?

Već 28 godina radim na kompjutoru, ali stotine naših članova pokazuju interes da se informatički obrazuju. Iz razgovora s članovima prepoznala sam njihovu želju za obogaćivanjem vlastitog znanja. Pritom, mnogi od njih imaju djecu u inozemstvu, pa žele jednostavnije i brže komunicirati s njima. Najzad, to je i jeftinije, a da ne govorimo o korištenju kompjutera za informiranje, jer umirovljenici nemaju baš novaca za kupovinu novina. Konačno, pojedini članovi kontaktiraju sa središnjicom SUH-a elektroničkom poštom i rado posjećuju web stranice našeg sindikata.

• Podružnica ima i pjevački zbor, nastupate li u njemu i koji je obično repertoar?

Doista volim pjevati i dobro mi to ide, ali rijetko nađem vremena. Repertoar su nam klapske i zabavne, evergreen pjesme.

• Čini se da vaša podružnica nije svadena samo na izlete i jednogodišnje tulumе?

Da, u pravu ste, radimo na dnevnoj bazi, puno je aktivnosti, ali i tulum i izleti su uvijek dobro došli.

• Kad biste mogli, što biste odmah promijenili u radu svoje podružnice, županijskog povjereništva i središnjice SUH-a?

Prvo, kad bi bilo novaca, bilo bi dobro profesionalizirati predsjednika udruge, tajnika i knjigovođu. Što se tiče županijskog povjereništva, komunikacija i koordinacija je jedna od osnovnih funkcija, a k tome bi trebala voditi brigu o otvaranju i proširivanju podružnica, načinu njihova financiranja, prijavljivati projekte i programe od zajedničkog interesa. Što se tiče Središnjice, vrijedi isto kao za podružnicu; treba imati profesionaliziranu funkciju predsjednika i proširiti tim s mladim stručnjacima, osobito sada u vrijeme kad se svakodnevno predlažu novi zakoni od interesa za umirovljenike i starije, pa je gotovo nemoguće na sve se to kvalitetno očitovati.

• Jeste li svojim radom željeli promijeniti svijet?

Svijet svatko želi popraviti, pa to nastojimo i mi SUH-ovci. Ono što bih ja htjela mijenjati je mentalitet ljudi, razvijati više zajedništva, povjerenja, borbenosti.

• Što biste promijenili u Hrvatskoj i što vas smeta?

Mnogo toga. Smeta mi što nas izvršna vlast ne čuje, smetaju mi preskupi privatni domovi za starije, a na smještaj u društveni dom se čeka prosječno sedam godina. Najzad, smeta me što mnoge mlade obitelji nemaju mogućnost živjeti sami, već su radi materijalnih prilika prisiljeni živjeti s roditeljima dulje nego što je to u svijetu uobičajeno. Smeta me što se na umirovljenike gleda kao na društveni teret, a imaju ionako bijedne mirovine i među najsiromašnijima su u Europi. Zbog svega toga vjerujem da i svojim malim udjelom i aktivnostima u SUH-u pridonosim popravku stvarnosti, u nadi da će nam svima biti bolje.

Odgovara:

MILAN TOMIČIĆ
dipl. pravnik

Isplata otpremnine

Pitanje: Krajem 2010. godine dobila sam otkaz kao tehnološki višak. U odluci o otkazu ugovora o radu utvrđeno je da mi pripada pravo na otpremninu u visini određenoj Zakonom o radu. Međutim poslodavac mi do danas nije isplatio otpremninu unatoč brojnim obećanjima. Bojim se da moje potraživanje, s obzirom na protek vremena, ne ode u zastaru. Što da radim? (G. G. Krapina)

Odgovor: Opravdana su vaša strahovanja glede zastare vaših potraživanja po osnovi isplate otpremnine. Naime, slijedom zakonskih odredbi, sva novčana potraživanja iz radnog odnosa zastarijevaju u roku od tri godine, računajući od dana dospijanja. Stoga, potrebno je da bez odlaganja nadležnom sudu podnesete tužbu protiv poslodavca za isplatu otpremnine.

Isplata kupoprodajne cijene

Pitanje: Nakon mnogo muke pronašla sam kupca za stan u svom vlasništvu. Dogovorili smo se oko cijene stana, no, na žalost kupac nema dovoljno novca da me isplati u cijelosti, a inzistira da se useli u stan prije konačne isplate. Ostatak kupoprodajne cijene isplatio bi u roku od 6 mjeseci, računajući od dana useljenja u stan. Novac mi je nužno potreban za rješavanje drugih problema, a istodobno se bojim izgubiti ovog kupca, jer ću teško naći drugog. Što da radim? (V. G. Zagreb)

Odgovor: Vrlo je rizično dopustiti kupcu useljenje u stan prije konačne isplate. Mnogobrojni slučajevi pokazuju da nastali sporovi u pogledu konačne isplate cijene nekretnosti često završavaju na sudu. S obzirom da vam je novac nužno potreban, kako navodite, a bojite se izgubiti tog kupca, preporučam da strogo vodite računa o tome da u ugovoru ne stoji odredba kojom dajete suglasnost kupcu za upis prava vlasništva na stan koji je predmet kupoprodaje. Tabularnu izjavu

kojom dajete suglasnost za upis prava vlasništva predat ćete kupcu tek po konačnoj isplati dogovorene cijene stana. Uz to, za svaki slučaj, tražite od kupca da vam preda bjanko zadužnicu za preostali iznos kupoprodajne cijene

Nasljeđivanje

Pitanje: Živjela sam u vezi s muškarcem koji je izgubio život u prometnoj nezgodi. S njime sam ostala u drugom stanju, a rodila sam tri mjeseca nakon njegove smrti. Stupila sam u vezu s njegovim zakonskim nasljednicima, tražeći od njih da se djetetu priznaju pravo na zakonsko nasljeđivanje njegova oca. Na žalost oni odbijaju svaku mogućnost da moje djetetu priznaju pravo na nasljeđivanje, tvrdeći da to nije njegovo dijete, te da je rođeno nakon smrti oca. Molim vas da me uputite kako mogu ostvariti pravo na nasljeđivanje za moje tek rođeno dijete. (V.R. Karlovac)

Odgovor: Po svem sudeći pred vama je sudski postupak u kojem ćete morati dokazivati očinstvo ostavitelja, što u vašem slučaju neće biti lako. Ako u tome uspijete, vaše će dijete imati pravo na nasljeđivanje svoga vanbračnog oca bez obzira što je rođeno nakon njegove smrti. Naime, dijete se, prema zakonskoj presumpciji, smatra rođenim čim je začeto.

Invalidska mirovina i rad po ugovoru o djelu

Pitanje: Korisnik sam invalidske mirovine, a povremeno za udrugu svojega nećaka radim po ugovoru o djelu, za što dobivam novčanu naknadu. Sada se govori o tome da će umirovljenici moći raditi i sa skraćenim radnim vremenom. Hoće li to biti povoljnije od rada prema ugovoru o djelu i donosi li to nove probleme? (V. B. Split)

Odgovor: Točno je da Prijedlog zakona o mirovinskom osiguranju, koji je na javnoj raspravi, sadrži odredbe da se korisnici invalidske mirovine zbog profesionalne nesposobnosti za rad, kao i zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti, mogu zaposliti s nepunim radnim vremenom bez gubitka mirovine i plaće. No, kako je riječ tek o prijedlogu zakona, prerano je donositi zaključke o tome je li ponuđeni prijedlog povoljniji za vas, odnosno, krije li određene opasnosti.

Mirovina i neplaćanje doprinosa

Pitanje: Radila sam ukupno 35 godina i spremam se u punu mirovinu. No, kada sam otišla u ispostavu, doznala sam kako nemam uplaćene doprinose za razdoblje od oko dvije godine, u kojem sam radila kod obrtnika. Sada u mirovinskom od mene traže dokumente, a ja ne znam što ću napraviti. Hoće li mi se priznati taj staž u mirovinu i što ako neću nabaviti dokumente, jer taj obrt više ne postoji, a upravo sam u tome razdoblju imala prilično visoku plaću. (Milka Ž. Zagreb)

Odgovor: Ukoliko vas je obrtnik kod kojega ste radili uredno prijavio i neko vrijeme uredno plaćao doprinose, osim za te dvije godine, staž osiguranja za to razdoblje morao bi vam biti priznat, ali to razdoblje ne ulazi u mirovinsku osnovicu. Međutim, ukoliko vas obrtnik uopće nije prijavio HZMO-u, niti ikad plaćao doprinose za vas, onda to razdoblje ne ulazi u staž osiguranja, pa tako niti u mirovinsku osnovicu.

Zdravstveni doprinos

Pitanje: Kad će se konačno ukinuti zdravstveni doprinos za umirovljenike i je li SUH nešto poduzeo po tome?

Odgovor: Sindikat umirovljenika Hrvatske je odmah po uvođenju zdravstvenog doprinosa za umirovljenike pokrenuo postupak za ocjenu ustavnosti tog propisa. Nažalost, iako je od toga prošlo više godina, obavijest o odluci Ustavnog suda još nismo dobili. Stoga smo uputili požurnice (2011. i 2013. godine) tražeći hitno postupanje Ustavnog suda u tom predmetu. Naravno, nakon primitka te odluke o tome ćemo izvijestiti javnost.

BESPLATNO PRAVNO SAVJETOVALIŠTE
za članove Sindikata umirovljenika
01 46 55 111 / kućni 244

Potpuna
solidarnost
svih dobnih
skupina.

Zdrava kartica

- Bez ograničenja u korištenju
- Bez neugodnih iznenađenja na računu
- Jednostavno ugovaranje
- Praktično korištenje
- Uvijek za istu cijenu premije

OD 1. LISTOPADA 2013. U
UPOTREBI JE ISKAZNICA
DOPUNSKOG ZDRAVSTVENOG
OSIGURANJA NOVOG IZGLEDA.
STARE ISKAZNICE OSIGURANIKA
NASTAVLJAJU VRIJEDITI I NIJE
IH POTREBNO MIJENJATI ZA
NOVE ISKAZNICE.

Za cijenu premije od 70 kuna mjesečno Dopunsko zdravstveno osiguranje Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje plaća za vas ukupan iznos sudjelovanja – participacije (20%) pri korištenju svih zdravstvenih usluga iz obveznog zdravstvenog osiguranja kao što su: medicinska dijagnostika, specijalistički pregledi, fizikalna rehabilitacija, stomatološka zdravstvena zaštita, bolničko liječenje, nabavka ortopedskih i drugih pomagala, liječenja u inozemstvu, plaćanje participacije 10 kuna po pregledu i izdanom receptu za lijekove u primarnoj zdravstvenoj zaštiti.

www.hzzo.hr

Zdrav odabir.

**Dopunsko
zdravstveno
osiguranje
HZZO**